

KOONDPROJEKTI

„NOORTE TERVISTAV JA ARENDAV PUHKUS 2010”

ARUANNE

KOONDPROJEKTI

***„NOORTE TERVISTAV
JA ARENDAV PUHKUS 2010”***

ARUANNE

Eesti Haridus- ja Teadusministeerium
Eesti Noorsootöö Keskus

TALLINN 2011

Koostanud Kadri Kurve
Toimetanud Tiina-Ann Lias
Teostanud Kirjastus Argo

ISSN 1736-6615 (võrguväljaanne)

SISUKORD

SISSEJUHATUS	5
1. FINANTSARUANNE	6
1.1 Finantsaruande selgitus punktide kaupa.....	6
1.2 Sotsiaaltuusikute toetus maakondade ja püsilaagrite lõikes	7
1.3 Laagrituusikute toetus püsilaagrites.....	9
1.4 Talve- ja kevadvaheaja laagrivahetuste laagrituusikute toetused püsilaagrites.....	10
1.5 Sügis-talvevaheaja laagrivahetuste laagrituusikute toetused püsilaagrites	10
1.6 Laagrituusikute toetus projektlaagrites.....	11
1.7 Sügis-talvevaheaja laagrivahetuste laagrituusikute toetused projektlaagrites.....	14
2. NOORTELAAGRITE JUHTIDE JA KASVATAJATE KOOLITUS	15
3. LAAGRIJUHTIDE NÕUKODA JA NOORTELAAGRITE KORRALDAJATE SEMINARID.....	16
4. NOORTELAAGRI TEGEVUSLOA TAOTLUSTE LÄBIVAATAMISE KOMISJONI ISTUNGID	17
5. LAAGRISUVEL 2010 TÖÖTANUD PÜSILAAGRID	18
6. TRÜKISED	19
7. NOORTELAAGRITE TEGEVUS	19
7.1 Püsilaagrid	19
7.2 Huvitavamad projektlaagrid	42
8. KOKKUVÕTE.....	49

SISSEJUHATUS

Kirjutis annab ülevaate koondprojektile „Noorte tervistav ja arendav puhkus 2010” eraldatud raha kasutamisest ning noortelaagrite tegevusest 2010. aastal.

Töö operatiivseks korraldamiseks on moodustatud laagrijuhtide nõukoda (Kultuuri- ja Haridusministeeriumi kantsleri 25.04.1995 käskkiri nr 27, haridusministri 21.10.1996 käskkiri nr 190, haridusministri 09.10.1998 käskkiri nr 205, haridusministri 08.05.2000 käskkiri nr 123, haridus- ja teadusministri 03.06.2003 käskkiri nr 465, ENTK direktori 27.01.2006 käskkiri nr 1-5/8, ENTK direktori 06.09.2007 käskkiri nr 1-5/114). Nõukoja ülesanne on tagada noorsootöö seadusest, noorsootöö strateegiast 2006–2013 ning koondprojektist „Noorte tervistav ja arendav puhkus” tulenevate tegevuste koordineerimine.

Infot noortelaagritega seonduva kohta – noortelaagrite tegevust reglementeerivad normatiivaktid, abimaterjal noortelaagrite korraldajatele, tegevusloaga noortelaagrid Eestis, laagrijuhtide ja -kasvatajate koolituse võimalused, andmed Eestis toimuvate laagrivahetuste kohta, kontakt-

andmed info saamiseks jne – leiab noortelaagrite koduleheküljelt www.entk.ee/laagrid.

Eesti Noorsootöö Keskus (ENTK) esitas Haridus- ja Teadusministeeriumi kaudu Hasartmängumaksu Nõukogule koondprojekti „Noorte tervistav puhkus 2010” detsembris 2009. Projekt sisaldas taotluse toetada 28 366 noore laagrituusikut (sh 2366 laagrituusikut lasterikastest ja vähekindlustatud peredest lastele, lastekodulastele ja erikoolilastele) 11 241 995 krooniga, samuti taotleti 230 000 krooni toetust noortelaagri juhtide ja kasvatajate pädevuse suurendamiseks. Koondprojekti taotlus kokku oli 11 471 995 krooni. Koondprojekt koostati ENTK määratud printsiipide alusel ning kooskõlastati Haridus- ja Teadusministeeriumiga.

Hasartmängumaksu Nõukogu toetas 04.01.2010 otsusega nr 1 koondprojekti 11 471 955 krooniga. Koondprojektist toetati kõiki noorte tervistava ja arendava puhkusega seonduvaid projekte, mis vastasid noorsootöö seaduses kehtestatud nõuetele ning olid esitatud ajagraafikus määratud tähtajaks koos kõigi seaduses ettenähtud dokumentidega.

1. FINANTSARUANNE

		Noorte arv		Laagripäevi		Summa	
		Plaan	Tegelikult	Plaan	Tegelikult	Plaan	Tegelikult
1.	Püsilaagrite toetus 45 krooni laagripäev	16 400	18 423	147 600	152 494	6 642 000.-	6 862 230.-
	(47 lepingut)		+1 381		+4 894		+220 230
2.	Projektlaagrite toetus 20 krooni laagripäev	9 600	8 901	76 800	77 715	1 536 000.-	1 554 295.-
	(77 lepingut)		-699		+915		+18 295
3.	Sotsiaaltuusikute toetus 145 krooni laagripäev	2 366	2 287	21 131	19 486	3 063 995.-	2 825 470.-
			-79		-1645		-238 525.-
	Toetused kokku	28 366	29 611			11 241 995.-	11 241 995.-
	Rohkem / Vähem lapsi		+1 245				
4.	Toetus noortelaagrite juhtide ja kasvatajate pädevuse suurendamiseks	575	617			230 000.-	230 000.-
	Koondprojekti toetus kokku					11 471 995.-	11 471 995.-

+ – rohkem

-- vähem

1.1. FINANTSARUANDE SELGITUS PUNKTIDE KAUPA

Maakondade (k.a Tallinn) sotsiaal- ja tervishoiuametid esitasid Eesti Noorsootöö Keskusele 1697 soodushinnaga laagrituusiku jaotuskava oma maakonna lasterikaste ja vähekindlustatud perede lastele.

Asenduskodude lastele eraldatud 471 soodustuusikut jagas asenduskodude kaup Eesti Laste Hoolekandenasutuste Juhtide Ühendus. Projektiga ühinesid ka kolm erikooli: Tartu Maarja Kool, Porkuni Kool ja Tartu Emajõe Kool.

Soodustuusikute toetuse suurus oli 145 krooni laagripäeva kohta.

1.2. SOTSIAALTUUSIKUTE TOETUS MAAKONDADE JA PÜSILAAGRITE LÕIKES

Tabel 1. Lasterikaste ja vähekindlustatud perede laste laagrituusikute jaotus maakondade kaupa.

Jrk	Maakond	Eraldatud tuusikute arv	Täituvus
1.	Harjumaa	200	198
2.	Hiiumaa	32	32
3.	Ida-Virumaa	325	242
4.	Jõgevamaa	120	83
5.	Järvamaa	43	55
6.	Läänemaa	41	37
7.	Lääne-Virumaa	94	94
8.	Põlvamaa	100	96
9.	Pärnumaa	140	179
10.	Raplamaa	88	88
11.	Saaremaa	50	30
12.	Tallinn	200	201
13.	Tartumaa	178	178
14.	Valgamaa	100	100
15.	Viljandimaa	37	37
16.	Võrumaa	135	31
	Kokku	1883	1681

Tabel 2. Asenduskodude laste tuusikute jaotus noortelaagrite kaupa.

Jrk	Noortelaager	Eraldatud tuusikute arv
1.	Rannapungerja	36
2.	Kotka	9
3.	Kurtna	39
4.	Veski	23
5.	Taevaskoja	47
6.	Kloogaranna	44
7.	Urumarja	23
8.	Viking-Tiigrid	16
9.	Vihasoo	7
10.	Remniku	85
11.	Valgemetsa	38
12.	Relvo-Sport	57

Jrk	Noortelaager	Eraldatud tuusikute arv
13.	KutiMuti	1
14.	Pärtselja	48
15.	Pariisi	4
	Kokku	477

Tabel 3. 2158 soodustuusiku (summas 2 687 575 krooni) jaotus püsilaagrite kaupa.

Jrk	Noortelaager	Soodustuusikuga lapsi		Lastekodulapsi		Kokku	
		Plaan	Tegelikult	Plaan	Tegelikult	Lapsi	Summa
1.	Uue Peedu Noortelaager	42	42			42	36 540.–
2.	Urumarja Noortelaager	446	446	23	23	469	544 040.–
3.	Lastekaitse Liidu Lastelaagrite OÜ Remniku Laste- ja Noortelaager	263	247	77	85	332	359 745.–
4.	Valgemetsa Noortelaager	421	421	38	38	459	598 995.–
5.	Kurtina Noortelaager	145	145	42	39	184	320 160.–
6.	Viking-Tiigrid Noortelaager	104	104	16	16	120	168 780.–
7.	Kloogaranna Noortelaager	90	90	44	44	134	136 010.–
8.	Noortelaager Relvo Sport			57	57	57	71 050.–
9.	Rannapungerja Noortelaager	36	36	36	36	72	99 180.–
10.	Taevaskoja Noortelaager			49	47	47	61 335.–
11.	Veski Noortelaager	150	150	23	23	173	200 680.–
12.	Vihase Noortelaager			7	7	7	6 090.–
13.	Kotka Noortelaager			9	9	9	9 280.–
14.	KutiMuti Noortelaager			1	1	1	1 450.–
15.	Pariisi Noortelaager			54	4	4	4 640.–
16.	Pärtselja Noortelaager			45	48	48	69600.–
	Kokku	1 697	1 681	471	477	2 158	2 687 575.–

1.3. LAAGRITUUSIKUTE TOETUS PÜSILAAGRITES

Toetuse suurus oli 45 krooni laagripäeva kohta.

Tabel 4. Laagrituusikute toetus püsilaagrites suvevaheajal.

Jrk	Noortelaager	Lapsi	Laagripäevi	Toetuse suurus
1.	Madsa Puhkeküla	463	4 107	184 815.-
2.	Piiri Spordi- ja Puhkekeskus	560	6 090	274 050.-
3.	Mäe-Kääraku Noortelaager	560	5 600	252 000.-
4.	Noortelaager Kotka	827	5 752	258 840.-
5.	Taevaskoja Noortelaager	404	3 636	163 620.-
6.	Noortelaager Viking-Tiigrid	800	7 461	335 745.-
7.	Vihasoo Noortelaager	763	4 578	206 010.-
8.	Karepa Noortelaager	821	5 928	266 760.-
9.	Urumarja Noortelaager	881	7 048	317 160.-
10.	Jaanimäe Spordilaager	140	840	37 800.-
11.	Kurgjärve Spordilaager	1 715	14 409	648 405.-
12.	Veski Noortelaager	411	4 018	180 810.-
13.	Noortelaager Relvo Sport	131	1 310	58 950.-
14.	Rannapungerja Noortelaager	216	2 268	102 060.-
15.	Lastekaitse Liidu Lastelaagrite OÜ Pivarootsi Öppe- ja Puhkekeskus	529	3 464	155 880.-
16.	Pärlselja Noortelaager	1 396	10 474	471 330.-
17.	Uue Peedu Noortelaager	772	6 238	280 710.-
18.	Kloogaranna Noortelaager	730	4 946	222 570.-
19.	Kurtna Noortelaager	814	9 768	439 560.-
20.	Tuksi Spordi- ja Puhkelaager	680	7 369	331 605.-
21.	Lastekaitse Liidu Lastelaagrite OÜ Remniku Laste- ja Noortelaager	779	6 267	282 015.-
22.	Valgemetsa Noortelaager	529	4 761	214 245.-
23.	KutiMuti Noortelaager	549	4 610	207 450.-
24.	Paunküla Spordi- ja Noortelaager	383	3 314	149 130.-
25.	Pariisi Noortelaager	260	1 976	88 920.-
	Kokku	16 113	136 232	6 130 440.-

1.4. TALVE- JA KEVADVAHEAJA LAAGRIVAHETUSTE LAAGRITUUSIKUTE TOETUSED PÜSILAAGRITES

Toetuse suurus oli 45 krooni laagripäeva kohta.

Tabel 5. Püsilaagrites korraldatud laagrivahetused.

Jrk	Noortelaager	Lapsi	Laagripäevi	Toetuse suurus
1.	KutiMuti Noortelaager	45	270	12 150.-
2.	Vihase Noortelaager	70	420	18 900.-
3.	Veski Noortelaager	140	980	44 100.-
4.	Noortelaager Viking-Tiigrid	190	1 520	68 400.-
5.	Madsa Puhkeküla	20	120	5 400.-
6.	Urumarja Noortelaager	200	1 600	72 000.-
7.	Noortelaager Relvo Sport	42	252	11 340.-
8.	Kurgjärve Spordilaager	220	1 760	79 200.-
	Kokku	927	6 922	311 490.-

1.5. SÜGIS-TALVEVAHEAJA LAAGRIVAHETUSTE LAAGRITUUSIKUTE TOETUSED PÜSILAAGRITES

Toetuse suurus oli 45 krooni laagripäeva kohta.

Tabel 6. Püsilaagrites korraldatud laagrivahetused.

Jrk	Noortelaager	Lapsi	Laagripäevi	Toetuse suurus
1.	Kurgjärve Spordilaager	200	1 400	63 000
2.	Vihase Noortelaager	140	840	37 800
3.	Veski Noortelaager	140	910	40 950
4.	Noortelaager Viking-Tiigrid	190	1 520	68 400
5.	Piiri Spordi- ja Puhkekeskus	210	1 260	56 700
6.	KutiMuti Noortelaager	55	330	14 850
7.	Urumarja Noortelaager	200	1 500	67 500
8.	Noortelaager Kotka	28	168	7 560
9.	Madsa Puhkeküla	100	660	29 700
10.	Varemurru Noortelaager	70	420	18 900
11.	Kloogaranna Noortelaager	50	332	14 940
	Kokku	1 383	9 340	420 300

Tabel 7. Laagrituusikute toetus tegevusloaga noortelaagrites kokku.

Lapsi		Summa	
Plaan	Tegelikult	Plaan	Tegelikult
16 400	18 423	6 642 000	6 862 230

Tabel 8. Erivajadustega laste tuusikute jaotus koolide kaupa.

Jrk	Kool	Tuusikuid		Summa	
		Plaan	Fakt	Plaan	Fakt
1.	Tartu Maarja Kooli LÜ	48	48	55 680	55 680.–
2.	Porkuni Kool	30	30	30 450	30 450.–
3.	MTÜ Imelised (Tartu Emajõe Kool)	57	51	64 235	51 765.–
	KOKKU	135	129	150 365	137 825.–

Toetuse suurus oli 145 krooni laagripäeva kohta. Laagrivahetuste kohad leidsid koolid ise. Need laagri vahetused ei olnud seotud püsilaagritega. Koolidel tuli esitada kohaliku omavalitsuse luba laagri vahetuse korraldamise kohta.

1.6. LAAGRITUUSIKUTE TOETUS PROJEKTLAAGRITES

Toetuse suurus oli 20 krooni laagripäeva kohta.

Tabel 9. Laagrituusikute toetus projektlaagrites.

Jrk	Projekti teostaja või projekti nimi	Lapsi	Laagripäevi	Toetuse suurus
1.	Jahtklubi Merikotkas	200	1 500	30 000.–
2.	Muusa MTÜ	84	560	11 200.–
3.	Pirita Haridusselts	65	690	13 800.–
4.	Põlva Spordikool	95	1 140	22 800.–
5.	VK Janika	200	2 000	40 000.–
6.	Jaan Olesk	80	800	16 000.–
7.	VK Rütmiika	236	1 794	35 880.–
8.	Rakvere Spordikool	390	3 190	63 800.–
9.	Viljandi Huvikool	30	180	3 600.–

Jrk	Projekti teostaja või projekti nim	Lapsi	Laagripäevi	Toetuse suurus
10.	Võru Spordikool	136	885	17 700.-
11.	Võrkpalliklubi Viktooria	45	495	9 900.-
12.	Nõmme Kergetõustiku Klubi	65	390	7 800.-
13.	MTÜ SK Englas	188	1 632	32 640.-
14.	TK Teemant	64	640	12 800.-
15.	SK Taifu	30	300	6 000.-
16.	EELK Pärnu Praostkond	61	366	7 320.-
17.	OK Põlva Kobras	90	780	15 600.-
18.	Viljandi Spordikool	735	7 350	147 000.-
19.	MTÜ Ühing Iris	45	270	5 400.-
20.	Tantsuklubi Stiil	243	1 926	38 520.-
21.	MTÜ Võru Sümfoonilise Muusika Ühing	60	360	7 200.-
22.	Eesti Gaidide Liit	150	1 200	24 000.-
23.	Jõhvi Spordikool	240	2 200	44 000.-
24.	Spordiklubi Do	150	1 800	36 000.-
25.	MTÜ Fän Clab	238	1 428	28 560.-
26.	Jõgeva LV SK Forte	295	2 689	53 780.-
27.	Ühendus Nõmme Kaks Tuhat	116	792	15 840.-
28.	Revalia Tantsukool	80	480	9 600.-
29.	Tallinna SS Kalev	380	3 800	76 000.-
30.	Noorsootöö ja Noorsoohariduse Arendamise Ühing	265	3 180	63 600.-
31.	SK Biathlon	90	540	10 800.-
32.	Nõmme Spordiklubi	20	160	3 200.-
33.	MTÜ Valdeku Arengukeskus	20	160	3 200.-
34.	MTÜ Tantsuklubi Tango	146	1 018	20 360.-
35.	Spordiklubi Newox	90	1 080	21 600.-
36.	VK Täht	280	2 170	43 400.-
37.	Pärnumaa Spordiliit	652	5 302	106 040.-
38.	MTÜ Sirtsucamp	100	669	13 380.-
39.	MTÜ Viimsi Huvikeskus	45	270	5 400.-
40.	MTÜ Noorte Merekubli Merelaager	144	1 728	34 560.-
41.	MTÜ Kose valla Lastekaitse Ühing	70	420	8 400.-
42.	Tsirkuseklubi Folie MTÜ	50	400	8 000.-

Jrk	Projekti teostaja või projekti nim	Lapsi	Laagripäevi	Toetuse suurus
43.	Siili Palliklubi	400	4 800	96 000.-
44.	MTÜ Tartu Koidu Keskus	30	300	6 000.-
45.	Tallinna Raskejõustiku Liit	90	900	18 000.-
46.	MTÜ SK DUO	235	1 630	32 600.-
47.	Tallinna Skaudilipkond Siil	45	270	5 400.-
48.	MTÜ Äkke Spordiklubi	20	200	4 000.-
49.	MTÜ Audentese Võrkpalliklubi	90	900	18 000.-
50.	Toni Judokool	58	406	8 120.-
51.	MTÜ Eksperimentaalse Liikumise Keskus	40	320	6 400.-
52.	OÜ Semolen Koolitus	50	450	9 000.-
53.	Spordiklubi Flexer	50	600	12 000.-
54.	MTÜ Kohaliku ja Regionaalarengu Partnerid			Jäi ära
55.	Eesti SS Kalevi Purjespordikool	45	315	6 300.-
56.	Kristjan Palusalu Spordiklubi	25	175	3 500.-
57.	MTÜ Kovcheg	43	473	9 460.-
58.	Hetero Stuudio	40	400	8 000.-
59.	MTÜ Seljaajusonga ja Vesipeahaigete Selts	32	212	4 240.-
60.	MTÜ FC Santos	146	876	17 520.-
61.	MTÜ Štrommi	50	500	10 000.-
62.	MTÜ Tapa Lastekaitse Ühing	15	105	2 100.-
63.	Maidla Vallavalitsus	20	220	4 400.-
64.	MTÜ TIM Kool	50	500	10 000.-
65.	Spordiklubi Fortis	27	225	4 500.-
66.	MTÜ Tallinna Noorsootöötajate Ühendus Linn Noortele	10	70	1 400.-
67.	MTÜ Small Armi Poistelaager			Jäi ära
68.	MTÜ Terja Tantsukool	15	150	3 000.-
69.	MTÜ Öökull	104	968	19 360.-
70.	Võimlemisklubi Piruett	171	1 384	27 680.-
71.	Vanemuise Tantsu- ja Balletikool			Jäi ära
72.	Pärnu Linna Spordikool	45	410	8 200.-
73.	Spordi- ja Terviseklubi DAO			Jäi ära
	Kokku	8 709	76 493	1 529 860.-

1.7. SÜGIS-TALVEVAHEAJA LAAGRIVAHETUSTE LAAGRITUUSIKUTE TOETUSED PROJEKTLAAGRITES

Toetuse suurus oli 20 krooni laagripäeva kohta.

Tabel 10. Projektlagrites korraldatud laagrivahetused.

Jrk	Noortelaager	Lapsi	Laagripäevi	Toetuse suurus
1.	OK Põlva Kobras	30	180	3 600
2.	SK Englas	25	225	4 500
3.	Pärnumaa Spordiliit	137	817	16 335
	KOKKU	192	1 222	24 435

Tabel 11. Laagrituusikute toetus projektlagrites kokku.

Lapsi		Summa	
Plaan	Tegelikult	Plaan	Tegelikult
9 600	8 901	1 536 000	1 554 295

2. NOORTELAAGRITE JUHTIDE JA KASVATAJATE KOOLITUS

2010. aasta kevadel esitas kaheksa õppeasutust ja organisatsiooni ENTK-le taotluse koos programmiga noortelaagrite juhtidele ja kasvatajatele koolituste korraldamise kohta.

Tabel 12. Koolituste korraldamise taotluse esitanud õppeasutused ja organisatsioonid.

Jrk	Organisatsioon	Koolituste arv	Osavõtjaid	
			Plaan	Tegelikult
1.	TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia	1 (kasvatajatele)	30	30
2.	MTÜ Noorsootöö ja Noorsoo-hariduse Arendamise Ühing	5 (1 laagrijuhtidele, 1 venekeelse-tele kasvatajatele, 3 kasvatajatele)	225	225
3.	Tallinna Pedagoogiline Seminar	3 (1 juhatajatele, 2 kasvatajatele)	105	105
4.	Tallinna Spordi- ja Noorsooamet	4 (3 kasvatajatele, 1 venekeelsetele kasvatajatele)	130	133
5.	Noorteühing Eesti 4H	1 (kasvatajatele)	25	25
6.	SA Õpilasmalev	1 (organisatsioonisisestele kasvatajatele)	40	40
7.	MTÜ Lasnamäe Huvikool	2 (venekeelsetele kasvatajatele)	30	30
8.	TÜ Narva Kolledž	1 (venekeelsetele kasvatajatele)	32	32
	Kokku	18 (2 juhatajatele, 11 kasva-tajatele ja 5 venekeelsetele kasvatajatele)	617	620 (82 laagri-juhti, 538 kasvatajat)

Avatud koolitusi toetati 400 krooniga koolitatava kohta, organisatsioonisiseseid koolitusi 300 ja üliõpilasi 144 krooniga koolitatava kohta.

Laagri juhataja ja kasvataja tunnistust oli võimalik saada ka eksamit sooritamata. Laagri juhataja ja kasvataja kvalifikatsiooninõuetele vastavuse korduval tõendamisel oli vaja esitada ENTK-le haridust tõendav tunnistus, eelnev kvalifikatsiooninõuetele vastavust tõendav tunnistus, esmaabikoolituse läbimist ning täiendkooli-tuse läbimist tõendavate dokumentide koopiaid ning dokumentide koopiaid, mis tõendavad viimase 5 aasta praktilist töökogemust laagri juhatajana või laagri kasvatajana. 2010. aastal said ilma eksamita tunnistuse 47 laagri juhatajat ja 102 laagri kasvatajat.

Eksamid sooritati ENTK direktori käskkirjaga kinnitatud komisjonile. ENTK korraldusel toimus 12 eksa-mit ning väljastati 483 noortelaagri ja projektlaagri kasvataja ning 123 noortelaagri ja projektlaagri juhataja kvalifikatsiooni kinnitavat tunnistust, mis kehtivad 5 aastat.

3. LAAGRIJUHTIDE NÕUKODA JA NOORTE- LAAGRITE KORRALDAJATE SEMINARID

LAAGRIJUHTIDE NÕUKOJA TÖÖKORD

1. Nõukoja tööd juhib esimees, viimase äraolekul aseesimees.
2. Nõukoja tööd korraldab projekti koordineerija, kes valmistab ette ja saadab nõukoja liikmetele koosoleku päevakorra koos teiste vajalike materjalidega hiljemalt viis tööpäeva enne koosolekut.
3. Nõukoja töövorm on koosolek.
4. Oma ülesannete täitmiseks võib nõukoda rakendada ka teisi töövorme, mille valiku otsustab nõukoda.
5. Nõukoja koosoleku kutsub kokku esimees (tema äraolekul aseesimees) sõltuvalt vajadusest, kooskõlastades selle projekti koordineerijaga.
6. Nõukoda on otsustusvõimeline, kui koosolekust võtab osa vähemalt 2/3 nõukoja koosseisust ning nõukoja esimees või aseesimees. Nõutud kvoorumi puudumise

- korral kutsub esimees (tema äraolekul aseesimees) esimesel võimalusel kokku uue koosoleku.
7. Nõukoda langetab otsuseid avalikul hääletamisel lihthäälteenamusega. Häälte võrdse jagunemise korral on otsustav esimehe (tema äraolekul aseesimehe) hää.
 8. Esimehel ja aseesimehel on õigus kutsuda nõukoja koosolekule sõnaõigusega eksperte, kes esitavad nõukojale vajalikku informatsiooni.
 9. Nõukoja koosolekud protokollitakse. Protokollile kirjutavad alla koosoleku juhataja ja protokollija.
 10. Kui nõukoja tegevus on lõppenud, annab esimees nõukoja tegevuse vältel koostatud ettepanekud ning materjalid üle ENTK direktorile.

LAAGRIJUHTIDE NÕUKOJA KOOSSEIS

1. Juhan Anupõld – nõukoja esimees, MTÜ Nõmme Spordiklubi juhatuse esimees
2. Alar Tamm, Lastekaitse Liidu juhataja
3. Elo-Anne Kaley, Tallinna Lastekodu imikute ja puuetega laste keskuse juhataja
4. Luule Press, Tallinna Pedagoogilise Seminari noorsootöö osakonna juhataja
5. Helga Eichen, Kloogaranna Noortelaagri juhataja
6. Tiiu Kadak, Tallinna Spordi- ja Noorsooameti noorsootöö osakonna vanemspetsialist

7. Tea Jõgel, Rannapungerja Noortelaagri juhataja
8. Kadri Kurve – Eesti Noorsootöö Keskuse noorte tervistava ja arendava puhkuse peaekspert.

2010. aastal toimus kuus nõukoja nõupidamist. Nõupidamised on protokollitud ning neid saab lugeda noortelaagrite kodulehel www.entk.ee/laagrid. Kõik otsused langetab nõukoda lihthäälteenamusega.

NOORTELAAGRITE KORRALDAJATE SEMINARID JA KOOLITUSED

Seminarid ja koolitused toimuvad kaks korda aastas, kutsutud on nii tegevusloaga noortelaagrite juhatajad ja korraldajad kui ka projektlaagrite korraldajad.

Talveseminar peeti 18. ja 19. veebruaril 2010 Kurgjärve Spordibaasis. Osalejaid oli 67.

Seminari teemad:

1. Koondprojektiga seonduvast tegevusest Kloogaranna ja Kurgjärve seminari vahelisel ajal, 2009. aasta aruanne, 2010. aasta rahastamisprintsipid, 2010. aasta projektid ja toetused, lepingute sõlmimisega seonduv, trükiste tutvustamine jne (Kadri Kurve, ENTK peaekspert).
2. Noortelaagrite juhtide ja kasvatajate koolitused ning eksamid 2009. aastal (Luule Press, TPS; Tiiu Kadak, Tallinna Spordi- ja Noorsooamet; Kadri Kurve, ENTK).
3. Noortelaagri ning projektlaagri juhataja ja kasvataja kvalifikatsiooni tõendamise tingimused ja kord ning määrus (Kadri Kurve, ENTK).
4. Noortelaagrites täiendava eesti keele õppeprogrammi läbiviimise konkurss (Lianne

Ristikivi, MEIS Meie Inimesed kultuuri- ja noorsootöö üksuse koordinaator).

5. Koolitus teemal „Vägivallavaba laager!” (Tiina Kallavus, Tartu Herbert Masingu Kooli direktor, eripedagoog).

Sügiseminar peeti 23. ja 24. septembril 2010 Kloogaranna Noortelaagris. Osalejaid oli 65.

Seminari teemad:

1. Seadusandlus – NTS ja määruste muudatused (Aare Vilu, HTM noorteosakonna peaekspert).
2. Ülevaade 2010. aasta laagrisuvest: lepingutest ja nende täitmisest, finantsaruanne, noortelaagrite külastused, 2011. aasta laagrisuve ajagraafik (Kadri Kurve, ENTK peaekspert).
3. Kokkuvõte 2010. aasta noortelaagrite juhtide ja kasvatajate koolitustest ning eksamitest (Kadri Kurve, ENTK peaekspert, ja Luule Press, Tallinna Pedagoogiline Seminar).
4. Noortelaagrite korraldajate sõnavõttud.
5. Koolitusteema „Terves vaimus terve keha” (dr. Jüri Ennet, psühhiaater ja spordiarst).

4. NOORTELAAGRI TEGEVUSLOA TAOTLUSTE LÄBIVAATAMISE KOMISJONI ISTUNGID

Noorsootöö seaduse §10 punkti 7 järgi väljastab noortelaagritele tegevusload Haridus- ja Teadusministeerium.

2010. aastal peeti kaks noortelaagri tegevusloa taotluste läbivaatamise komisjoni istungit. Komisjoni 19.03.2010 istungile olid laekunud kolme noortelaagri taotlused noortelaagri tegevusloa väljastamise kohta. Kõik noortelaagrid olid täitnud noorsootöö seaduse §10 noortelaagri

tegevusloa taotlemiseks esitatavad nõuded ning komisjon tegi Haridus- ja Teadusministeeriumile ettepaneku väljastada taotlejatele tegevusload. Komisjoni 18.11.2010 istungile olid laekunud viie noortelaagri taotlused noortelaagri tegevusloa väljastamise kohta. Kõik noortelaagrid olid täitnud noorsootöö seaduse § 10 noortelaagri tegevusloa taotlemiseks esitatavad nõuded ning komisjon tegi Haridus- ja Teadusministeeriumile ettepaneku väljastada taotlejatele tegevusload.

5. LAAGRISUVEL 2010 TÖÖTANUD PÜSILAAGRID

Tabel 11.

Jrk	Tegevusloa number	Noortelaager	Tegevusloa kestus	Asukoht	Väljaandmise kuupäev
1.	149	Noortelaager Relvo Sport	3 aastat	Põlvamaa, Saverna vald	24.11.2008
2.	164	Paunküla Spordi- ja Noortelaager	3 aastat	Harjumaa, Kõue vald	19.03.2010
3.	153	Karepa Noortelaager	3 aastat	Lääne-Virumaa, Vihula vald	24.11.2008
4.	157	Noortelaager Viking-Tiigrid	3 aastat	Lääne-Virumaa, Vihula vald, Võsu	18.11.2009
5.	162	Madsa Puhkeküla	3 aastat	Valgamaa, Otepää vald	26.01.2010
6.	159	Kloogaranna Noortelaager	3 aastat	Harjumaa, Keila vald	18.11.2009
7.	138	Kurgjärve Spordilaager	3 aastat	Võrumaa, Rõuge vald	04.06.2007
8.	160	Veski Noortelaager	3 aastat	Valgamaa, Otepää vald	18.11.2009
9.	166	Jaanimäe Spordilaager	3 aastat	Võrumaa, Haanja vald	19.03.2010
10.	154	KutiMuti Noortelaager	3 aastat	Harjumaa, Keila vald	18.11.2009
11.	151	Urumarja Noortelaager	3 aastat	Pärnumaa, Tori vald	24.11.2008
12.	161	Mäe-Kääraku Noortelaager	3 aastat	Võrumaa, Haanja vald	18.11.2009
13.	142	Tuksi Spordi- ja Puhkelaager	3 aastat	Läänemaa, Noarootsi	27.11.2007
14.	165	Piiri Spordi- ja Puhkekeskus	3 aastat	Valgamaa, Sangaste vald	19.03.2010
15.	150	Valgemetsa Noortelaager	3 aastat	Põlvamaa, Vastse-Kuuste	24.11.2008
16.	145	Remniku Õppe- ja Puhkekeskus	3 aastat	Ida-Virumaa, Alajõe vald	24.11.2008
17.	141	Pivarootsi Õppe- ja Puhkekeskus	3 aastat	Läänemaa, Hanila vald	27.11.2007
18.	144	Rannapungerja Noortelaager	3 aastat	Ida-Virumaa, Tudulinna vald	27.11.2007
19.	152	Kotka Noortelaager	3 aastat	Harjumaa, Loks vald	24.11.2008
20.	158	Taevaskoja Noortelaager	3 aastat	Põlvamaa, Taevaskoja	18.11.2009
21.	139	Kurtna Noortelaager	3 aastat	Ida-Virumaa, Illuka vald	27.11.2007
22.	147	Pärlselja Noortelaager	3 aastat	Pärnumaa, Varbla vald	24.11.2008
23.	148	Varemurru Noortelaager	3 aastat	Pärnumaa, Varbla vald	24.11.2008
24.	155	Vihase Noortelaager	3 aastat	Harjumaa, Loks vald	18.11.2009
25.	143	Uue Peedu Noortelaager	3 aastat	Valgamaa, Hummuli vald	27.11.2007
26.	156	Pariisi laager	3 aastat	Lääne-Virumaa, Neeruti	18.11.2009

6. TRÜKISED

1. Koondprojekti „Noorte tervistav puhkus 2010” aruanne.

Aruandes antakse ülevaade Hasartmängumaksu Nõukogu eraldatud 11 471 995 krooni kasutamisest ja koondprojektiga seotud olulistest tegevustest. Aruanne ilmub PDF-failina ning sellega saab tutvuda veebilehel www.entk.ee/laagrid.

2. Plakat „Laagrisuvi 2010”.

Plakatil on tegevusloaga noortelaagrite asukohad, kontaktandmed, laagrivahetuste ajad ja vahetuste pikkused, laagrite suunitlus, tuusikute hinnad ning laste vanus. Seesama materjal on noortelaagrite veebilehel.

7. NOORTELAAGRITE TEGEVUS

7.1. PÜSILAAGRID

KUTIMUTI NOORTELAAGER

KutiMuti Noortelaagri viieteistkümnes laagrihooaeg oli igati edukas. Taas tuli tõdeda, et masust hoolimata ei suutnud me vastu võtta kõiki soovijaid enim nõutud vahetustesse (teater, film, meedia). Kokku veetis 2010. aastal laagripuhkuse KutiMuti laagri 11 vahetuses 613 last.

2010. aasta suve läbivaks teemaks oli KutiMutis kaerajaan. Seda tantsiti meie laagri kõigis vahetustes ja osaleti sellega ka üle-eestilises projektis „Kaerajaan Euroopasse”.

Osalenute positiivne tagasiside näitab, et KutiMuti laager püsib eriti soositud laagrite hulgas. Soodne asukoht Tallinna lähedal ning sisutihe tegevusprogramm on kasvatanud laagri populaarsust eriti nende laste seas, kes paistavad silma aktiivse ellusuhtumisega. Südantsoojendav oli kuulda teatrilaagris osalenud 16-aastase noormehe suust: „Olen käinud pea kõigis Eesti laagrites ja mul on nüüd siiralt kahju, et sattusin KutiMutisse nii hilja, sest nii võimsat laagrikogemust ja sisukat tegevust pole mul kunagi kuskil varem olnud!”

I vahetus.

Albatrossi purjetajate treeninglaagris oli kaks lasterühma: üks 7–12 aasta vanustele ja vanemate purjetajate grupp 13–18 aastastele. Iga päev

käidi Lohusalus purjekatega merel. Muul ajal toimusid teatevõistlused, mängiti palli ja õhtuti tantsiti.

II vahetus: Sportmängud, draamakasvatus, orienteerumine.

Sel suvel oli palju uusi väikesi laagrilisi, sellegipoolest saadi kenasti hakkama nii taidluses kui spordis. Lapsed olid koolirutiinist pääsemise järel väga energilised ja üliaktiivsed. Toredaks ettevõtmiseks sai Laulasmaa karjääri nõlval rebaste ristimine, mis palju elevust tekitas. Laagri lõpupäeval esineti vanematele südamliku ja sisuka kontserdiga.

III vahetus: Filmiõpe, meedia, sportmängud, draamakasvatus.

Laagris olid 9–17 aastased. See oli suve populaarsemaid vahetusi – hästi palju oli tuttavaid lapsi eelmistest aastatest. Uued tulijad kohanesid kiiresti ning sulandusid seltskonda. Vahetuse kandvaimad teemad olid film ja meedia. Filmiõpet viis läbi PÖFFi meeskond eesotsas Justfilmi juhi Mikk Granströmiga. Vahetuse jooksul valmisid omaloomingulised lühimängufilmid. Palju ka sporditi: harrastati kergejõustikku, mängiti palli, orienteeruti. Meediaõpet aitas organiseerida ajakirjanik Rein Sikk. Taas elati selles vahetuses

perekondadena, mis loodi laagri esimesel päeval. Perekonnad andsid iga päev välja ajalehte, kus kajastati laagrielu sündmusi.

IV vahetus: Sport, draamakasvatus, meedia, seikluskasvatus.

Selles vahetuses lõi vanemkasvataja Andre kõige põnevama kaerajaani versiooni, kuhu põimis sisse ka jalgpalli MM-i Shakira tunnusloo. Rebaste ristimine võeti ette mererannas, pidulik rebaste vanne anti laagri mõisaagse aida varemetes küünlavalgel. Seikluskasvatuse raames toimus jalgsimatk Lohusalu poolsaarel koos meeskonnatöö ülesannete sooritamisega. Väga südantsoojendav oli lõpukontsert vanematele koos ühistantsude, laulude ja omaloomingulise lavastusega.

V vahetus.

Vahetuse korraldas Edu-Do Karateklubi oma treenerite ja kasvatajate ning programmiga. Möödunud aastatega võrreldes oli tänavune laagri oluliselt sisutihedam ja tegevusterohkem.

VI vahetus: Sport, draamakasvatus, fotograafia, seikluskasvatus.

Fotograafia õppetöö raames valmisid huvitavad kollaažid. Teatriteaduse üliõpilane, kasvataja Agni lavastas toreda näidendi Andrus Kivirähi lugude ainetel. Palju oli selles vahetuses lapsi Saksamaalt, Soomest ja USA-st – kõik mingitpidi Eesti ja eesti keelega seotud. Toimus orienteerumismatk seiklusülesannetega ja õpiti selgeks uus omaloominguline ühistants. Olümpiamängude raames oli muude traditsiooniliste spordialade seas uue spordialana ka *indiaca*. Nagu ikka, elati laagris perekondadena, nii et vanemad lapsed pidasid silma peal ka „oma võsukestel”.

VII vahetus: Sportmängud, draamakasvatus, muusika, orienteerumine.

Ookami spordiklubist osales kakskümmend noort koos oma treeneritega. Hommikupoolikul olid neil eraldi treeningutunnid ja pärastlõunast alates tegutses kogu laagri ühise programmi alusel. Aktiivsust jagus küllaga kõikidele tegevustele. Palju tehti sporti: toimusid maastikumäng, perekondadevaheline kriminaaluurimise võistlus, orienteerumismatk, teatevõistlused. Kunstitundides valmistati loodumaterjalidest kompositsioone ja lilleseadeid.

Külas käis Kanal 2 Suvereporteri seltskond, kes lapsi intervjueeris. Laagri lõpupäeva kontserdil esitati taas tore kava tantsudest, lauludest ja eesti rahvajuttude ainetel lavastatud näidendist.

VIII vahetus: Filmiõpe, meedia, draama, sportmängud.

Taas nn vanakeste vahetus ja jälle Justfilm filme tegemas. Samamoodi nagu kolmandas vahetuses, oldi siingi loomingulised. Iga päev ilmus laste toimetatud ajaleht, tehti telesaateid, radio-reportaaze, intervjuusid. Elati jällegi perekondades ja lahkumispäeval rippusid väikesed laagridajad oma „laagriemmede” kaelas justkui päriseluski.

IX vahetus: Sport, draamakasvatus, fotograafia, seikluskasvatus.

Jälle nooremate seltskond, kuid aktiivsust jagus küllaga kõikidele tegevustele. Laagri juhataja käe all valmis vahva etendus Karlssonist, mis lõpupäeval vanematele ette kanti koos vahetuse jooksul sündinud tantsude ja lauludega. Etendus sai ülisooja vastuvõtu ja rohked kiiduavaldused kuulusid peaosalistele Sanderile ja Karlile. Fotograafia õpitubades omandati oskusi valguse kasutamiseks, õõfotode tegemiseks ja albumite loomiseks internetis. Selles vahetuses osales esmakordselt meie laagri ajaloos jaapani poiss Kento. Kento ema töötab diplomaadina ja poiss oskas enne laagrit mõne sõna eesti keelt. Laagrist ära minnes oli Kento eestikeelne sõnavara oluliselt rikkam ja ka kaerajaani lubas ta Jaapanisse viia.

X vahetus: Teenisuvi teatrilaager.

Vahetuses olid 11–19 aastased noored – juba traditsiooniline suve lõpuvahetus kõige vanematele. Taas olid koos teatrifännid Tartust, Rakverest, Narvast, Valgast, Saaremaalt, Tallinnast. Sel aastal lavastas meie oma laagrist võrsunud ja Soomes näitlejaks õppiv Mirko Rajas lavaloo inimesest pealkirjaga „Inimene vastu tahtmist”. Etenduses kasutas Mirko Anton Tšehhovi ja Daniil Harmsi lugusid. Muusikapoolt ja koorilaulu juhendasid dirigendid Raul Talmar ja Hirvo Surva, koreograafiat sättis Katarina Oja Lavakoolist, tantse õpetas Silvia Purje Tantsuklubist Twist, näitlejameisterlikkuse tunde andsid Maur Mere ja Tiit Mägi. Loomulikult nõudis lavastuse ettevalmistamine suurema osa päevasest programmist, kuid selle kõrvalt

jõuti teha ka aktiivselt sporti, pidada maha õine seiklusmäng, ristida rebaseid, läbi viia *indiac* turniir. Unustamatuks elamuseks sai „Ühtelaulmise” projektis kaasalöömine. Kogu laager harjutas 20. augusti hommikupoolikul Raul Talmari taktikepi all ettekandmisele tulevaid lugusid. Õhtul olime kõik koos Laulasmaa Avatud Noortekeskuses, kus innukalt esitasime kõik kaheksa isamaalist laulu koos kogu eesti rahvaga. See oli ülev tunne. Ja muidugi tantsiti siingi kaerajaani. Traditsiooniline suvelõpu matus päikese-loomangul Laulasmaa rannas ja ilusad järelehüüded liitsid täiega vahetuse noori ja andsid tõsise kokkukuuluvustunde.

XI vahetus: Purjetajate suvelõpulaager.

Kuigi ilmad muutusid juba sügiseselt jahedamaks, ei andnud spordipisik purjetajatele rahu ja laagriaega nauditi täiel rinnal. Meeldejääävamaks ürituseks sai vahetuses stiilipäev „Päev pioneerialagris”, kus tuletati meelde vanu emade-isade aegseid laagritraditsioone.

PIVAROOTSI ÕPPE- JA PUHKEKESKUS

Pivarootsi puhkekeskus asub Lõuna-Läänemaal Hanila vallas. Tallinna-Virtsu maantee 130. kilomeetril näitab suunaviit vasakule – Pivarootsi. Maanteelt laagrisse on 13 kilomeetrit.

Noorte tervistava puhkuse korraldamiseks on paik igati soodne – meri, puhas õhk, kaunis loodus, laagri eraldatus ning kaugus suurematest keskustest. Pivarootsi Õppe- ja Puhkekeskuse peamine ülesanne ongi tagada lastele ja noortele puhkuse ning vaba aja veetmise võimalused, korraldada perepuhkust, kursusi, seminare, õppekäike, nõupidamisi ja üritusi ning luua selleks vajalikud tingimused.

Eesmärk on pakkuda noortele mitmekülgset loometegevust, võimalust veeta sisukalt koolivaheaega. Traditsioonilisi laagriüritusi püüame igal aastal täiendada uute ettevõtmiste, matkade ja ekskursioonidega. Matkadel on jalgrattad, kaitsekiivrid ja matkavarustus laagri poolt.

Pivarootsis oli sel aastal 9 vahetust. Suvevaheaega käis veetmas üle 500 lapse vanuses 7–17 aastat Eesti mitmest maakonnast. Vahetused kestsid 6–9 päeva.

Kokkuvõtteks võib öelda, et 2010 oli KutiMuti Noortelaagris taas üledukas suvi, rannailmade poolest fantastiline, samas täis tegusaid laagripäevi ja aktiivseid noori, kelle jaoks KutiMuti laager on ülitähtis osa aastaringist. See on aeg, mida hakatakse ootama juba laagrivahetusest lahkudes.

Sügisel ja talvisel koolivaheajal saadakse taas kokku, et „laagrivaimu” mitte puhkusele lasta ja aktiivse koosolemisega edasi areneda ja õppida. Laagrimaja Laulasmaa rannal on noortele avatud aasta ringi ja ootab ka klassikollektiive siin meeldejääävalt ja sisukalt oma üritusi korraldama.

Kontaktandmed:

Laulasmaa
Keila vald
Harju maakond
Tel 502 8180
www.kutimuti.ee
kutimuti@kutimuti.ee
Tiiu Mägi

Suvelaagris osalesid:

I vahetus: Harku valla LÜ „Ole minu sõber!”

II vahetus: Pelgulinna LK „Pelgulinna Pivarootsis – Suhtleme 9”

III vahetus: Sally Stuudio kunstipraktika „Etno(s)”

IV vahetus: Tartu LÜ „Suvelaager Pivarootsis”

V vahetus: Saue linna LÜ „Pivarootsi kunsti-laager”

VI vahetus: Türi LÜ „Täiega tegijad Pivarootsis!”

VII vahetus: Vabamüügi laagrivahetus tuusikute alusel

VIII vahetus: Laste ja Noorte Kriisiprogramm „Leinalaager”

IX vahetus: Harku valla LÜ

Laagri eesmärk oli pakkuda osalejatele meeskonnatööoskusi arendavaid, isiklikku eduloomust ja toimetulekut toetavaid, füüsilist tervist tugevdavaid, loovust arendavaid, lõõgastavaid ja silmaringi laiendavaid tegevusi. Need olid erinevad mängud, harjutused, sport, seiklusraja ja ronimisseina läbimine, ehete valmistamine, voolimine, joonistamine jm loomingulised tegevused, mida korraldati kindla päevaplaani põhjal.

Sport

Vabaõhu-korvpalliväljakul sai mängida nii mini-kui ka tavalist korvpalli. Mängiti rahvastepalli ning võisteldi korvpalli vabaviseses. Võrkpalliplatsil mängiti võrk- ja jalgpalli. Nii hommikuti kui ka õhtuti olid aeroobikatunnid.

Puitpõrandaga väljakul mängiti saalihokit ja maastikul palligolfi. Puhkemajaesisele puitpõrandaga mänguväljakule oli paigaldatud kaks lauatenнисelauda ja koroonalaud. Peeti lauatennise- ja koroonaturniire, võisteldi maastiku- ja orienteerumismängudes, korraldati teatevõistlusi, koguti punkte nooleviskemängus, korraldati jalgratta vigursõit, mängiti petangi.

Harku vahetuses sai ennast proovile panna karate töötoas, jooksumängud ja lustakad jõuproovid kuulusid iga päeva juurde.

Pelgulinna vahetuses korraldati võistlus „Vaalus velg”, kus juhendaja eestvedamisel taastati vanaisade rattaveeretamise traditsioon.

Saue vahetuses toimus geopeitus, mille käigus oli vaja leida õiged punktid, vastata küsimustele ja lahendada ristsõna.

Suvi oli väga kuum ja merevesi soe ning ujumas käidi mitu korda päevas igal võimalusel. Rannas ehitati liivaskulptuure, korjati kive maalimiseks ja taimi seadete tegemiseks. Õhtuti imetleti mererannas päikeseloojangut.

Isetegevus

Palju rõõmu ja pinget pakuvad lastele õhtused üritused – nende ettevalmistamine ning läbi viimine. Pärastlõunad olidki selleks ette nähtud. Toimused fantaasiariikide olümpiamängud, aaretejaht, elavad postkaardid ja loovuspidu, kus lavale astusid tantsijad, mustkunstnikud, ennustajad ja luuletuste lugejad.

Oli laagri rebaste ristimise rituaal, mis järgis inimõiguste põhimõtteid, st ei olnud alandav ega ebameeldiv kogemus, vaid sõbralik ning väljakutseid esitav; toimus Pivavisioon ehk isetegevuslik taidlusülevaatus ja „Laululahingu” esitus ning laagri laulu loomine etteantud meloodial. Lisaks veel teatريفestival „Meil Pivarootsis...”, draamaõpe, rollimängud, moe-show, playbox, õõhäre, laagritüdruku ja -poisi valimine, tubade kaupa programmi esitamine, mitmesugused mõtte- ja liikumismängud, etüüdid-pantomiimid etteantud teemal ja vabal valikul. Laagripäevad lõpetati disko ja karaokega.

Kavas oli ka kallistusmäng, kus tuli korjata kallistusi. Võitjaks osutusid need, kes suutsid päeva jooksul kõige rohkem kallistusi koguda.

Viidi läbi Euroopa-teemaline viktoriin. Küsimused olid võetud 2010.–2011. aasta Euroopa päevikust. Iga laps sai ühe päeviku ka endale ning võis vastuseid päevikust otsida.

Fotojahi teemaks oli Eesti loodus. Parimad pildid osalesid ülelaagrilisel võistlusel ja kõige parematest pandi kokku võidukalender.

Foorumteater oli olulistel noori puudutavatel teemadel, nagu alkohol, tubakas jms; kuuluvus ja noorte osalus. Need olid väga õpetlikud etendused, kus noortel oli võimalus ise kaasa mängida ja etenduse kulgu muuta.

Tuulelohede tegemist õpetas Piia. Uhked lohed laperdasid mitu päeva laagriplatsil ja tegid vägevaid tiire.

Nagu Harku II vahetuses juba kolmandat aastat on tehtud, kordas Piret Kasak üle valsisammud nii poiste kui tüdrukutega. Lõpuõhtul tantsisid noored juba vabatahtlikult valssi.

Lõkkeõhtu koos grillimisega toimus iga laagri vahetuse viimasel õhtul. See oli pidulik, kuid ka veidi nukker, sest järgmisel päeval tuli sõpradest lahkuda.

Bussiekskursioonid

Muhumaa

Bussiga sõideti Virtsu ning sealt mindi jala praamile. Kuivastusse tuli vastu kohalik buss.

Uudistati ringi Muhu puidukojas, külastati Muhu muuseumi Koguval ja osaleti programmis, kus saadi selgeks kaltsutite meisterdamine, sõbrapaela punumine, puutöö ja herbaariumi tegemine. Käidi Laasu jaanalinnufarmis, kus perenaine Helena korraldas lastele munamänge. Sel aastal võis peale jaanalindude uudistada emusid, nandusid ja kanguruid.

Üügu pangal peeti piknik. Näha sai Eemu pukk-tuulikut, mis on üks vähestest töötavatest tuuleveskitest.

Tihuse hobuturismitalus korraldati ratsamatk mööda muinaskultuuri õpperada, kus tutvuti endiste aegade kommete ja tavadega. Enne ärasõitu Muhumaalt külastati Katariina kirikut.

Matsalu rahvuspark ja Lihula linnusemägi

Matsalu rahvusparki alal tehti lastele paadisõit mööda Suitsu jõge, käidi Suitsu linnuvaatlustornis ja Suitsu matkarajal. Penijõe mõisas asub Matsalu rahvusparki keskus ning looduskaitseala tutvustav muuseum, kus näidati slaidiprogrammi, mis andis suurepärase ülevaate Lääne-maa loodusest.

Edasi sõideti vaatama Lihula linnuse varemeid (13.–16. saj), kus peeti piknik. Koos giidiga käidi Saare-Lääne piiskopilinnuse varemetes ning tutvuti Lihula mõisahoones (ehitatud 1824) asuva muuseumi väljapanekutega Lõuna-Läänemaa minevikust.

Hanila valla vaatamisväärsused

Ranna Rantšos näitas omanik, kauboikaabuga noorprova Ande Arula, oma valdusi. Laagriliised said vaadata loomi (kitsed, hobused, veised, lambad), kes elasid sõbralikult ühisel karjamaal. Loomad olid julged ja uudishimulikud ning tulid päris laste juurde, kes neid huviga uudistasid. Pole ju linnalapsel palju võimalusi loomi nii lähedalt vaadata ja käega katsuda.

Laudas nägime musta karva notsusid, kanu, parte, jaanalindu, aias kõndis ringi ka üks paa-bulind. Anti võimalus loomi toita, neile pai teha ning laudas põrandat pühkida, mis andis aimu, et loomadega on vaja palju tööd teha ja vaeva näha. Ratsutada ja vankriga sõita said kõik soovijad.

Pärnu

Käidi Pärnu Veekeskuses, jalutati muulil ja vanalinnas.

Jalgrattamatkad

10 km jalgrattamatkal sõideti vesirooside tiigi juurde, kus sai peale vesirooside ilu nautimise sööta kalu ning suuremas tiigis ujuda.

20 km matkal sõideti Virtsu kanti ja tutvuti ale-vikuga. Liivi lähel tehti lastele paadisõit piki rannikut. Külastati Valeri Kirsi Unicu automuuseumi, käidi tuulepargis, matkati Puhtu looduskaitsealal ning vaadati Hanila muuseumi välja-panekuid.

Jalgsimatkad

Õine matk laagrit ümbritsevas looduses toimus tõrvikute valgel. See on tore üritus, mida korraldab Hellat Rumvolt. Paljud vahetused kasutasid tema pakutavat teenust.

Huvitav oli matk Pivarootsi tuulikusse. Omanik tutvustas oma valdusi ja rääkis tuuleveski ajaloo-st.

Seiklusrada

Seigeldi rajal, roniti 10-meetrise ronimisseinal ning läbiti kahe männi vaheline õhukõistee, kus lapsed said oma julguse ja osavuse proovile panna.

Kunst ja käsitöö

Harku I vahetuse töötubades harutati lahti sõp-ruse sõlmed, meisterdati talgikivist kingitusi, õpiti koos kaaslastega *line*-tantsu, tehti näo-maalinguid ja õpiti andma esmaabi.

Sally Stuudio noorema grupi programmis olid viikingite laevade uurimine ja maalimine, papjeemaseetehnikas hüperrealistlike lindude tegemine, rattamatk, origamide meisterdamine, tätoveeringute joonistamine Eesti iidsete must-rikirjade põhjal, savist tootemi meisterdamine, eesti vanasõnadest inspireeritud filmi tegemine, maastikumaa ja koomiks „Unustame linna”.

Vanema grupi programmis oli ehete jm kaunis-tamine etnoteemaliste mustritega, kontsep-tuaalne joonistusülesanne „Keele portree”, *stencil*-ülesanne, tätoveeringute joonistamine, rahvusromantiline ekspressionistlik maal, anek-dootide põhjal lamenukkfilmi tegemine, savist figuurikroki, joonistuslik rattamatk ja kaas-õpilaste visandamine.

Kevadel saime laagrite Leader- ja PRIA projekti raames keraamikapõletusahju.

Saue vahetus tegi savist kellaaluseid ehk sihver-plaate, mis lõplikult valmisid keraamikaahjus.

Vabamüügivahetus lõikas ja sulatas klaastarast esemeid.

Laste ja Noorte Kriisiprogrammi vahetuse loo-vates ja arendavates tegevustes kasutati lastega töötades erinevates töötubades ekspressiivse kunsti väljendusviise (savitöö, küünalde kaunis-tamine, pillide meisterdamine, nõõripunumine, portselanimaal, *decoupage*-tehnika, muinasjutud ja lood, tsirkus, draama ja rollimängud), rituaale (lood ja kivid), toetati kehalist arengut ja koos-tööd.

Harku II vahetus valmistas savist meeneid. Proo-viti kätt grafiti tegemisel.

Tegevusi oli palju: savikujude voolimine, lilleseaded, klaasile värvimine ja paberile kopeerimine, kangamaal, puunikerdused, portselanimaal, klaasvitraaž; lillepärgade ning taimevaipade punumine, kingikarbi kaunistamine salvrätitehnikaga. Veel värviti batikatehnikas T-särke, kaunistati tekstiilivärvidega pearätikuid ja särke, punuti sõbrapaela, maaliti siidivärvidega, siidile – nii valmisid rinnarätikud ja siidilipsud. Võtmehoidjad valmistati nõõpidest.

Õpiti nii märga kui ka kuiva viltimistehnikat. Märgetehnikas meisterdati vildist lilli ja kotte. Maaliti õlivärvide, guaššide, pastellide ja akvarellidega nii lõuendile, paberile kui ka puule, joonistati söe- ja värvipliiatsitega. Toidunõusid kaunistati klaasi- ja keraamikavärvidega.

Uus oli plekist rinnamärkide valmistamine märgiapaadi ja toorikute abil, kasutades vanu ajakirju. Kipsist tehti maske. Voolimismassist Cernit valmistati taskusõber.

Mõnes vahetuses võisteldi enda valmistatud küpsisetortide tegemises, mis hiljem ära söödi.

Meie külalised

Tartu vahetuses külastas meid Hanila laulu- ja mänguselts, kes esines toreda kontserdiga. Pärast kontserti said kõik soovijad ise tantsida ning ennast välja elada. Aktiivsemaks pooleks olid muidugi laagri väiksemad. Koos külalistega jõime kohvi ning sõime rabarberikooki.

Läänemaa Lihula Päästkeskus demonstreeris tuletõrjeautot. Järgnes vestlus, miks ja kuidas tekib tulekahju ning millised peaksid olema ettevaatusabinõud.

Saue vahetuses osales esmaabikoolituse läbiviija Mare Liiger MTÜ-st RahvaKoolitus-ELU.

Laste ja Noorte Kriisiprogrammi külalised olid koerad koos oma peremeestega Pärnu Agilityklubist. Leinalaagri sõbrad ja toetajad on Tauri Tallerma ja Merlyn Uusküla ning TV3.

Harku II vahetuses käis Mati Nuut LARP-i meeskonnaga. Õpiti ajalugu, räägiti traditsioonidest ning tolleaegsetest inimsuhetest. Mängiti läbi viikingite aeg, valiti kuningas ja kuninganna, peeti ausaid mõõgavõitlusi ja jõu-

katsumisi jne. Mõtiskleti ja tõmmati paralleele mineviku ja oleviku vahel.

Samuti oli ka noortele jututund aidsist ja HIV-st. Eesti Assotsiatsioon Anti-AIDS koostöös Avatud Eesti Fondiga pakkusid noortele HIV-ennetuse, uimastite ja riskikäitumise teemalist koolitust. Projekt kandis nimetust: HIV leviku sotsiaalse ja majandusliku kahju vähendamine läbi ennetustöö noortega. Projekti eesmärk oli HIV-ennetus, riskikäitumise vältimine, seksuaalteadlikkuse ja eneseväärikuse tõstmine. Projekti finantseeris Avatud Eesti Fond.

Viimane laagripäev

Harku I vahetuse viimasel päeval tulid külla emad-isad, kellele näidati laagripäevade jooksul omandatud uusi oskusi. Toimus telereklaamide „Südame heaks” esmaesitlus, mis võeti nii tegijate kui vanemate poolt vastu mõnusate naeruturtsatuste ja imetlevate ohoode saatel.

Tagasiside laagrilistelt: „Seljakott” on väga tore mäng. Igaüks sai seljale paberilehe ja kõik, kes soovisid, võisid sinna midagi kirja panna. Reegel oli, et kirjutada tohib ainult head.

Laagrilised said mälestuseks CD, kuhu olid jäädvustatud pildid ühistest tegevustest. See andis vanematelegi väikese ülevaate laste laagripäevadest.

Kuuldu-nähtu kohta toimusid viktoriinid, parimaid auhinnati diplomite ja maiustustega.

Lapsed löid kõigil üritustel aktiivselt kaasa, ühed esinejana, teised žüriiliikmena, kolmandad pealtvaatajana. Viimasel päeval sai iga laagrilaps osalemise kohta tunnistuse ja šokolaadimedali.

Kontaktandmed:

Lastekaitse Liidu Lastelaagrite OÜ
Pivarootsi õppe- ja puhkekeskus
Pivarootsi küla
Hanila vald
90126 Läänemaa
Tel 472 9591; 507 6021
pivarootsi@lastekaitseliit.ee
www.pivarootsi.eu
www.lastelaagrid.eu
Katrín Kadakas

TAEVASKOJA NOORTELAAGER

Taevaskoja Noortelaager asub Põlva maakonnas, 8 km kaugusel maakonnakeskusest. Laager paikneb kauni Ahja jõe ürgoru, legendiderohke Suure ja Väikese Taevaskoja naabruses. Taevaskoja Noortelaager on üks Eesti omanäolisemaid. Esimesest tegutsemisaastast (1995) peale oleme noortele pakkunud haaravaid tegevusi ning neid mitte ainult lõbustanud, vaid ka märkamatuks õpetanud, näiteks kanuu-, parve-, tõukeratta- ja jalgsimatka, seiklus- ning meeskonnamängude kaudu.

Taevaskoja Noortelaager korraldas 2010. aasta suvel 6 vahetust, kus laagripäevad olid sisustatud arendavate ja seikluslike tegevustega, et pakkuda noortele sisukat ja elamusterohket suve.

Hommikupoole osaleti matkadel, nagu jalgsimatk Ahja ürgoru maastikukaitsealal, tõukerattamatk mööda läheduses asuvaid matkaradu, kanuu- ja parvematk Ahja jõel; samuti korraldati noortele seiklus- ja meeskonnamänge ning orienteeruti Põlvamaa matkaradadel. Päevased üritused olid sisustatud maastikumängude, seiklustegevuste, teatavõistluste, pallimängude ja rühmatöös osalemisega. Laagri meeskond arendas laagrisuveks 2010 välja kaks põnevat ja kaasahaaravat uut maastikumängu: „Laagri fotojaht” ja „Eesti maastikumäng”, mis pakkusid noortele mängulusti ning panid nende teadmised proovile. Õhtuti korraldasid nii noored kui kasvatajad temaatilisi üritusi/diskosid, näiteks

Taevaskoja kuulsuste gala, laagripulm, tantsuüritused, talendijaht, moeshow, Taevaskoja televisioon, filmiparoodiad, jalgpallishow, teatri- ja muinasjutuõhtu ning Taevaskoja Agnese ja Gabrieli valimine lõpuõhtul. Igas vahetuses korraldasime noortele bussiekskursiooni, kus tutvusime Põlvamaa vaatamisväärtustega ning külastasime Otepää Seiklusparki, Otepää linna ja ujusime looduskaunis ning puhtas Palo järves.

Taevaskoja Noortelaager täitis edukalt laagrisuvele 2010 seatud eesmärgid. Noortele mõeldud tegevused järgisid kindlat eesmärki kasvatada osalejates eneseusku, meeskonnavaimu ja vastutustunnet ning otsustus-, suhtlemis- ja analüüsivõimet. Seda kõike õpetasime seikluslike elamuste kaudu.

Suur tänu kõigile laagrilistele, kasvatajatele ja matkajuhtidele toreda seiklusliku laagrikorralduse eest! Uute põnevate kohtumisteni järgmisel suvel!

Kontaktandmed:

Neitsikoo tee 3,
Taevaskoja
63202 Põlva maakond
Tel 5307 4155
laager@taevaskoja.ee
www.taevaskoja.ee
Liis Proos

KAREPA NOORTELAAGER

Huvikeskuse Kullo Karepa Noortelaager asub Lääne-Virumaal Vihula vallas mere kaldal, kus on ilus liivarand ja männimets. Majutust pakutakse köetavates neljakohalistes palkmajades. Peamajas on köök, söögisaal, seminariruum ja väike puhvet.

Suvel on välitegevusi võimalik korraldada kõlakojas, mängu- ja spordiväljakutel, kahes suures telgis ning rannas.

Laagris on meditsiinitöötaja ja vetelpäästja. Laager töötab nii suve- kui ka talveperioodil. 2010. aasta suvel toimus 11 erinevat laagri vahetust:

Seikluslaager oli Karepa laagrisuve avalaager. Programm oli mitmekesine: korraldati spordiüritusi, kunstitöötubasid, maastikumänge, lõkkeõhtuid, viktoriine ning stiilipidusid.

Huvikeskuse Kullo kooristuudio Raduga laulu-laager.

Puhkelaager.

Valdavalt sportliku suunitlusega mitmekülgne puhkelaager, kus treeningud vaheldusid mängude ja teiste vabaajategevustega.

Huvikeskuse Kullo mõttemängude ringi laager.
Laagri raames toimusid noorte maailmameistri-
võistlused rendžus.

Põlva kunstikooli laager.
Maalilaager, kus enamus aega tegeleti maalimise
ja joonistamisega.

Loovuslaager.
Eriline tähelepanu oli suunatud laste loovuse ja
fantaasia arendamisele.

*Huvikeskuse Kullo tantsuansambli Sõleke tant-
sulaagrid.*

Kaks vahetust tantsuansambli traditsioonilist
suvist treening- ning puhkelaagrit. Päev algas
alati hommikujooksuga ja lõppes tantsuõhtuga.
Enamus ajast kulutati treeningutele. Laagri
käigus valmistati ette lavastus, millega esineti
laagri lõpuõhtul.

Suvelõpulaager.
Laagris tegeleti sportimise, käsitöö ja kunstiga.
Toimusid matkad, maastikumängud, orientee-
rumine, seiklusmängud, mitmesugused võistlu-
sed, tants ja karaoke.

Teatrilaaager ja Huvikeskuse Kullo maalilaager.
Teatrilaaagris toimusid grupitööd, etüüdide ja
miimika treeningud.

Maalilaager sisustas aega kaunite loodusvaadete
maalimise ja joonistamisega. Valminud töödest
korraldati näitus, millega said huvilised tutvuda
Huvikeskuses Kullo.

Tallinna Kanutiaia Noortemaja laager.
Laagrivahetus oli teatrisuunitlusega. Proovid
vaheldusid mitmekesise kultuuri- ja spordipro-
grammiga.

*Huvikeskuse Kullo kooristuudio Ellerhein tütar-
lastekoori laululaager.*

Õpiti tundma nii erinevate ruumide kui ka vabas
õhus erinevate looduslike paikade akustikat.
Laager lõppes kontserdiga Karepa kultuurimajas.

Kontaktandmed:

Tallinna Huvikeskus Kullo
Mustamäe tee 59
10621 Tallinn
Tel 664 6105, 322 1397
karepa@kullo.ee
www.kullo.ee
Tiit Jõe, Karepa Noortelaagri juhataja

RANNAPUNGERJA NOORTELAAGER

Tallinna NNKÜ-NMKÜ Rannapungerja Noor-
telaager asub Ida-Virumaal Tudulinna vallas
Lemmaku külas kauni Rannapungerja jõe kaldal
ja on ümbritsetud ilusa männimetsaga. Pakume
huvitavat programmi litsentsi omavate kasvata-
jate juhendamisel, maitsvat ja tervislikku toitu,
kaunist looduskeskkonda.

2010. aasta suvel toimus 8 laagrivahetust, mil-
lest võttis osa 288 noort Tallinnast, Narvast ja
Tartust.

Põnevaid näiteid laagrivahetustest

I vahetus – „Reis ümber maailma”.
Laagrivahetus 9–10 aastastele lastele, kellele
meeldib koos seigelda ja teha midagi lahedat.

Iga päev tutvusid lapsed mõne huvitava riigiga
ja koos osaleti tegevustes, mis vastavale riigile
omased.

Näiteks reisiti Itaaliasse, tehti teatrit ja söödi
makarone või mindi Brasiiliasse ja korral-
dati põnev karneval. Jaapanis võisteldi sumos,
Kreekas korraldati olümpiamänge.

V vahetus – Õppelaager.

Ka suvel võib õppida, kui seda tehakse koos
sõprade ja toredate õpetajatega ning laagrikesk-
konnas.

Rannapungerja Noortelaagris õpitakse juba teist
suve matemaatikat, eesti keelt ja inglise keelt
ning väga edukalt.

Järjekordne õppelaager toimus augustis ja oli mõeldud 8. klassi lõpetajatele, kes soovisid ennast täiendada, et edukalt sooritada põhikooli eksamid.

Lõbusate ja heatahtlike õpetajate valvsa pilgu all toimusid tunnid 3 korda päevas, pealelõunal tegid kõik koos koduseid ülesandeid.

Õhtuti toimusid arendavad ja palju nalja pakkuvad *show'd* ja eeskavad. Lauldi karaoket, tantsiti erinevates tantsustiilides, meisterdati vägevaid kostüüme.

Aega jäi ka spordile: selgitati välja parim kümnevõistleja, peeti lahinguid rahvastepallis ja korraldati maastikumäng.

Laager lõppes teadmiste kontrolliga, mille edukal läbimisel said kõik osalejad vastava tunnistuse.

Finaaliks toimus aga tõeline eesti pulm.

Laagrivahetused toimetulekuraskustega peredest ja õpiraskustega lastele ning asenduskodu lastele.

Nendes vahetustes osalesid Tallinna linna lapsed paljulapselistest ja puudust kannatavatest peredest ja asenduskodu lapsed mitmetest Eesti asenduskodudest. Korraldati rohkesti vestlusi ja ühisringe, kus peateemad olid narkomaania, alkohol, perevägivald. Laagri põhieesmärk oli lastele näidata, et neist hoolitakse ja nende tulevik on nende enda kätes.

Suvi 2010 Rannapungerja Noortelaagris möödus huvitavalt ja jäi tänu väga tublidele kasvatajatele osalejatele kauaks meelde.

Kontaktandmed:

Tallinna NNKÜ-NMKÜ

Roosikrantsi 11

10119 Tallinn

Tel 6313004; 5101650

e-mail: tea@ymca.ee

www.rannapungerjalaager.ee

Tea Jõgel

VESKI NOORTELAAGER

Tartu linnale kuulub Veski spordibaas, mis asub Valgamaal Otepäält 2 km kaugusel Kaarna järve ääres. Seal tegutseva noortelaagri programmi ja korralduse eest kannab hoolt Tartu Spordiselts Kalev.

Kalevi juures teeb sporti 1100 noort. Selts suhtleb tihedalt ka Eesti teiste spordiklubidega. Nii on traditsiooniliselt olnud koolivaheaegadel Veski laagri peamine märksõna „sport”. Kalev koostab noortele kindla päevakava, mis ei piirdu ainult treeningutega. Viimastel aastatel on osalenud peamiselt jalgratta- ja suusaklubid ning Tartu Kalevi spordikoolide noored. Tänu kogenud laagrijuhile ja treenerite oskustele said lapsed viibida looduses, aktiivselt osaleda nii treeningutel kui ka õhtustel meelelahutusüritustel. Käidi Otepäa Suusamuuseumis, Tehvandi Spordikeskuses ja Audentese Spordikooli Otepäa filiaalis. Sõltuvalt ilmast ning sportliku tegevuse spetsiifikast korraldati treeninguid Otepäa Gümnaasiumi spordisaalides või 2010 aastal rajatud staadionil. Peale laagri territooriumi kasutati palju Otepäa piirkonna suurepäraseid tervise- ja matkaradu.

Veski noortelaagri suvistes vahetustesse on oodatud ka Eesti omavalitsuste poolt sotsiaaltuusikutega laagrisse saadetud lapsed. Nende hulgas on olnud lapsed Pärnu-, Harju-, Ida-Viru-, Tartu-, Põlva-, Valga- ja Võrumaalt. Lastevanusevahel on olnud küll suur (7–15 aastat), aga tänu tublidele kasvatajatele on vahetused möödunud edukalt ja laagrilistele meeldejäävalt. Kõik osalejad saavad Veski laagrist kaasa auhindu, diplomeid ja fotosid.

Veski noortelaagris on välja kujunenud rida traditsioonilisi tegevusi. Noortele korraldatakse pannkookide küpsetamise ja vorstide grillimise võistlusi. Igas vahetuses on olnud kostüümikonkurss ja lõkkeõhtu. Kasutatakse võimalust matkata Pühajärvele ja sõita seal rühmade kasutusse antava laevaga. Laagri personali hulgas on instruktor, kes õpetab noortele kanuusoitu, tema käsutuses on nii kanuud kui vajalik päästevarus. Palju kasutatakse ümbruskonna matkaradu, iga päev ujutakse ja mängitakse palli. Laagrivahetus kulmineerub tüdrukutel veskiipiiga konkurssiga, poisid selgitavad parimad mitmevõistluses.

Kokkuleppel politseitöotajatega demonstreeritakse laagri territooriumil lastele politseikoerte oskusi. Kunstiga tegelevatele noortele (Tartu Kunstigümnaasiumist ja Tartu Kunstikoolist) on Otepää ilus maastik andnud kindlasti palju uusi ideid ja mõtteid. Otepää looduspargi lähedus on Veski laagri suuri lisaväärtus. See aitab muuta laagris veedetud aja veelgi sisukamaks, õpetab noori looduses käituma ning märkama loodust enda ümber.

Noortelaagris on puhanud-sportinud erinevate huvialadega noored, igas vahetuses vähemalt 60–70. Majutustingimuste ja pesemisvõimalustega on rahule jäänud. Selles osas on Veski laager teinud viimasel paaril aastal tõsiseid

pingutusi. Laagrilised on kiitnud ka toitlustamist. Veski Noortelaager ja Tartu Spordiselts Kalev ootavad edaspidigi mitmekülgsete huvidega noori nii suvel kui talvel aktiivselt puhkama.

Kontaktandmed:

Tartu SS Kalev
Turu 8
51014 Tartu
Tel 501 5825
raido@kiirtee.ee
www.tartukalev.ee
Raido Mägi

TUKSI SPORDI- JA PUHKELAAGER

Tuksi Spordi- ja Puhkelaager asub looduskau-
nis kohas Läänemaal Noarootsi vallas. Metsaga
ümbrisetud laagriterritoorium, lähedal asuv lii-
varannaga meri ning soodne kaugus Haapsalust
ja Tallinnast on meile alati toonud n-ö täismaja.

2010. aastal korraldati 6 laagrivahetust, millest
võttis osa 680 last. Vahetuste sisuks oli tava-
päraselt sport. Laagrilisi oli eri spordiklubidest
ja -koolidest. Aladest olid esindatud korvpall,
kergejõustik, jalgpall, vehklemine, võimlemine,
ujumine, tantsimine.

Aastate jooksul on välja kujunenud palju selli-
seid üritusi, mis on saanud juba traditsiooniks:
diskod, lauluvõistlus, reklaamikonkurss, karne-
val, tantsukavade konkurss, lendgolf, maastiku-

mängud, teatevõistlused, matkad, rannajooks
jpm. Olenevalt rühmadest peeti erinevaid
spordivõistlusi ja turniire ning üldine olümpia.
Korraldati ka XV minikorpallifestival.

Laste ja treenerite tagasiside laagrite kohta oli
väga positiivne. Kohtumiseni Tuksi mändide
vahel!

Kontaktandmed:

OÜ Haapsalu Linna Spordibaasid
Lihula mnt 10
Haapsalu
Tel 474 5061; 506 5688
tarmo.tuisk@spordibaasid.ee
Tarmo Tuisk

MÄE-KÄÄRAKU NOORTELAAGER

Mäe-Kääraku noortelaager asub Võrumaal
Haanjas ning tegutseb põhiliselt suvel. Juba
1973. aastast on selle laagri peamised asukad
olnud aktiivselt sporti tegevad noored. Laag-
reid on korraldanud ja vahetusi komplekteerinud
Tartu Spordiselts Kalev. Viimastel aastatel on
meil õnnestunud suvelaagrit pidada vähemalt
6 vahetuses, kokku keskmiselt 450 noorele (60–
70 noort vahetuses).

Laagri üldterritoorium on 7,1 ha. Kompleks
koosneb kahest puithoonest (personalihoonest ja
söökla), võimlast (540 m²), saunast ja 13 kām-
pingumajast. Noortele ööbimiseks mõeldud
kämpingumajad on 5-kohalised. Kasutusel on
elektriküte. Toitu valmistavad professionaalsed
kokad. Kõigis vahetustes on tagatud arstiabi.

Laagris tehakse rohkesti sporti, matkatakse ja
viibitakse palju vabas looduses. Mäe-Kääraku
laagris on oma saal, kus saab mängida võrk- ja

korvpalli. Laagri territooriumile on rajatud kaks rannavõrkpalliväljakut ja jalgpalliväljak. Vahe- tused komplekteerime peamiselt Tartu linna ja maakonna spordiklubide õpilastest. Tavapära- selt jätkub laagris piisavalt ka spordivälist tege- vust. Aastaid on Mäe-Kääraku laagris kohtunud tegevsporlastega. Laagrit on külastanud korv- pallimeeskonna Tartu Ülikool/Rock sportlased ja treenerid, Eesti paremad karatekad, kerge- jõustiklane Aleksander Tammert jt. Peale laste ja treenerite on laagri personal kaasanud vii- mastel aastatel ürituste korraldamisse ka lap- sevanemaid. Ühiselt on käidud lähedal asuvas Suure-Munamäe vaatetornis. Huvitavad on

olnud kohtumised samas piirkonnas tegutsevate projektlaagrite noortega.

Mäe-Kääraku Noortelaagri suurimad plussid on ilus loodus, ujumiseks väga sobiv järv ja rahulik keskkond.

Kontaktandmed:

Tartu SS Kalev
Turu 8
51014 Tartu
Tel 501 5825
raido@kiirtee.ee
www.tartukalev.ee
Raido Mägi

VIHASOO NOORTELAAGER

Vihaseo Noortelaager asub Harju maakon- nas Tammispea külas. Eesmärk on pakkuda 7–15 aastastele noortele aktiivset ja arendavat tegevust, võimalust veeta oma koolivaheaeg sisukalt.

Vihaseo Noortelaager korraldas 2010. aastal 14 vahetust: ühe kevadel, 11 suvel ning 2 sügis- talvevaheajal. Kokku sai laagris puhata 980 last.

Kevadvaheajal oli rollimängulaager.

Tegime Foorum-teatrit, mis osalejatele väga meeldis. Kuna lund oli märtsis väga palju, saime rohkesti suusatada ja kelgutada. Mullipäeva kor- raldasime Loksa Tervisekeskuses. Bussiekskur- sioon oli Palmse mõisas.

Suvelaagrites oli võimalik tegeleda spordi, ise- tegevuse, kunsti ja käsitööga.

Sportlik tegevus.

Iga päev hommikvõimlemine, võrkpall, rah- vastepall, jalgpall, male. Võisteldi maastiku- ja orienteerumismängudes. Kuna suvi oli väga soe, saime palju aega veeta rannas, kus mängisime vees jalgpalli.

Käsitöö.

Klaasile värvimine, kangamaal, sõbrapaela punumine; maaliti õlivärvide, guašside ja akva- rellidega, põletati puu peale mustreid, valmistati

kübaraid. Valminud töödest korraldasime näi- tuse ja kasutasime neid teatrietenduses.

Huvitegevus.

Igas vahetuses töötas tantsuring, kus pöörasime tähelepanu aktiivsele liikumisele ja tantsule; lauamänguringis mängisime uusi ja vanu lauamänge – selle aasta kõige populaarsem mäng oli ALIAS; seiklus- ja meeskonnamängude ringis õpiti aktiivse tegevuse kaudu omavahel suhtlema ja kokku leppima; vanematele lastele oli korral- datud Foorum-teatri ring, kus noored said otsida oma probleemidele lahendusi.

Matkad.

Lahemaa rahvuspargi matkaradadel viidi läbi matku, orienteerumisvõistlusi, õpiti matkatar- kusi; iga vahetus ja iga rühm korraldas endale lõkkeõhtu, kus mängiti, lauldi ja küpsetati skau- tide saiakesi (laagri territooriumil on 5 lõk- keplatsi – igal rühmal oma plats).

Vabatahtlikud.

Traditsiooniliselt tulevad iga suvi laagrisse töö- tama vabatahtlikud välismaalt. Sel aastal olid meil noored Poolast, Prantsusmaalt ja Ukrainast. Töökeeleks oli inglise keel. Vabatahtlikud kor- raldasid sportmänge ja viisid läbi mitmesuguseid üritusi. Kuna vabatahtlikud olid Eestis esimest korda, siis tutvustasime neile ümbruskonda. Käisime Käsmus, Võsul ja Palmse mõisas, kus

lapsed said praktiseerida inglise keelt, tõlkides venekeelseid tutvustusi inglise keelde.

Traditsioonilised vahetused.

Matkahuviliste vahetus, teatrihuviliste vahetus, noorte alternatiivne vahetus „Meie teema”, superstaaride vahetus.

Meid külastasid.

Aleksei Turovski, kes rääkis Lahemaa Rahvuspargi loomariigist;

MK-Estonia peatoimetaja Andrei Titov, teemaks meedia kaasaegses elus;

J. Koppel korraldas õpitoa „Mis on teater?”

NOORTELAAGER VIKING-TIIGRID

Noortelaager Viking-Tiigrid asub Lääne-Virumaal Vihula vallas Võsul. Laagrikompleksi kuulub külalistemaja 130 lapsele koos söökla, seminariruumi, diskosaali ning lastebaariga, kaks palkmaja ja laste mängumaja. 2010. aasta suvel korraldati 8 vahetust. Kokku osales laagritegevuses 920 noort. Igal vahetusel oli oma, teistest erinev programm. Laager oli sportliku suunitlusega, mängiti jalg-, korv-, võrk- ja rahvastepalli ning lauatennist, käidi meres ujumas. Sportlastest osalesid siin kahes vahetuses võimlejad SK Trefoilist, jalgpallurid Legioni jalgpalliklubist. Koos noorte sportlastega olid laagris tavanoores mitmelt poolt Eestist, palju lapsi oli Ida-Virumaalt. Tavakohaselt peeti eri spordialadel nii individuaalseid kui ka rühmadevahelisi võistlusi. Suvi oli väga soe, samuti meri. Seega said noored palju ujuda.

Rühmadel olid iga päev muusikatunnid, esineti laulu- ja tantsukonkurssidel ning karaokevõistlustel. Ürituste plaan oli mitmekesine, et

Noorteklubi *AKTIV* on noorteühing, kelle liikmetest moodustasime juba teist korda töömaleva rühma. Klubis noored õpivad, arendavad ennast, teevad vabatahtlikku tööd, korraldavad ja viivad läbi erinevaid projekte ning osalevad ka ise projektides (kokku 30 noort vanuses 16–27 aastat).

Kontaktandmed:

MTÜ Noortekeskus Vihasoo
Kärberi 56–38
13815 Tallinn
Tel/faks 660 3014; 505 9342
vihasoo@hotmail.ee
www.vihasoo.ee
Irina Djatšenko

rahuldada kõige erinevamate huvide ja maitsetega laste ja noorte vajadusi. Õhtuti toimusid ülelaagrilised üritused: viktoriinid, isetegevuskontserdid, diskod, kus pandi proovile kõigi laagris osalejate võimed.

Iga laagrivahetuse lõpus peeti meeles ühistevõime aktiivseimaid ja spordivõistluste parimaid, keda autasustati laagrisärkide, embleemide, tortide ja maiustustega. Kuna osalejaid oli kogu Eestist, oli noortel võimalus leida uusi sõpru ning avardada teadmisi oma riigi geograafiast. Kõik laagris osalenud said juurde palju uusi kogemusi.

Pilte ja videot saab vaadata meie koduleheküljelt www.vikingtiigrid.ee

Kontaktandmed:

Eevardi 5
13516 Tallinn
Tel 646 3395; 552 2377; 520 9442
Tel 323 8521 (laagris)
tallinnatiigrid@hotmail.ee

URUMARJA NOORTELAAGER

Urumarja Noortelaager asub Pärnumaal Tori vallas Pärnu jõe kaldal. 2010. aasta oli noortelaagrite 37. tegevusaasta. Laager pakub meelelahutuslikku ja sportlikku tegevust 7–15 aastastele. Selleks on laagris jalgpalli-, korvpalli- ja

tenniseväljakud, ujumisvõimalus Pärnu jões ning õhtusteks üritusteks suur saal. Ülelaagrilisteks üritusteks oli lisaks koolituse läbinud kasvatajatele tööle võetud huvijuht. Laagri alguses koostati tööplaan vastavalt laste vanusele ja huvialadele ning sellesse protsessi kaasati ka noori.

Laagrisuve eesmärgiks oli TERVES KEHAS TERVE VAIM. 2010. aasta suvel oli 8 laagri-vahetust, igaühes 150 last. Oli vahetusi, kuhu soovijaid oli rohkemgi. Tegevus toimus rüh-mades: pallimängud, teatevõistlused, liikumis-mängud, ujumine, kalapüügivõistlused, matkad, viktoriinid, aeroobika ja tantsuline liikumine. Laste huvi- ja silmaringi laiendamiseks korral-dati ülelaagriliste üritustena kohtumisi erinevate erialade inimestega. Külas käisid Päästeameti esindajad, kes selgitasid tuleohutusnõudeid ning tutvustasid tuletõrjeautot; Pärnus ajateenistuses olevad noored näitasid oma oskusi ja õppeteh-nikat; tütarlastele korraldati loeng hügieenist; külas käis ka Taali metskonna esindaja, kes korraldas matka laagri ümbruskonna kaunimatesse

kohtadesse, selgitas lastele, kuidas metsas lii-kuda, kui oled eksinud, ning õpetas tundma puid ja linde. Suvelaagri õnnestumine oleneb väga palju ilmadest. Sellel suvel jagus ilusat ilma kõi-kidesse vahetustesse ja lapsed said hästi palju ujuda. Laager täitis oma ülesande, andes noortele võimaluse olla linnaelust eemal, nautida kaunist loodust ning õppida seda hoidma ja hindama.

Kontaktandmed:

Tori vald
86801 Pärnumaa
Tel 447 4038; 5564 6874
urumarjalaager@hotmail.ee
Tiia Lindmaa

NOORTELAAGER RELVO SPORT

Noortelaager tegutseb Lõuna-Eesti kaunis loo-duses Leevi oja kaldal. Mänguväljakud on laagri territooriumil kogu aeg kasvataja vaateväljas. Lastel on võimalus mänguväljakutel pidevalt harjutada korvpalliviskeid, noolte täpsusviskeid, mängida sõbraga tennist või sulgpalli. Nende kasutada on mitmesugused spordivahendid: pallid, hüpitsad, lendavad taldrikud, viskemän-guvahendid, petangikuulid, rõngad jne. Laagri kõrval asub metsapark, kus on Saverna tervise-rada. Laagrilised käivad terviserajal jooksmas ja pikemal rajal matkamas, korraldavad jooksu-, orienteerumis- ja maastikumänge.

Laagris on mugavustega toad ja kodused tingi-mused. Laagrikasvatajad olid lastesõbralikud, hoolivad ja töökad. Laagrivahetuse jooksul õppisime korras hoidma tuba, asju ja inventari. Päevaplaani järgi toimusid kolm korda päevas ühised organiseeritud tegevused, mis olid eri vahetustes erineva eesmärgiga. Lastel jäi ka vaba aega, et üksteisega sõbruneda ja mängida. Üldkasutatavates ruumides sai telerit vaadata. Siseruumides püüdsime hoida rahu ja kultuursetl käituda, samal ajal oli väljas võimalik joosta, rabeleda, elada end välja teisi segamata.

Siseruumides sai mängida koroonat, lauatennist, malet, kabet ja teisi lauamänge. Korraldasime turniire ning mängisime ka võitja lauas.

Sportlik puhkelaager.

Toimus eri spordialade õpetamine, sportliku elu-viisi propageerimine ja ürituste kaudu lahtisele-tamine. Õhtuti korraldati viktoriine, lauldi ning tantsiti ühiselt. Kasvatajate suurepärane etteval-mistus võimaldas läbi viia ühtset meeskonna- ja motiveeritud rühmatööd. Pikem orienteeru-mismatk oli suur katsumus kõigile osalejatele ja seetõttu väga meeldejääv. Õpiti praktiliselt kõiki kaardiga maastikul liikumise tehnilisi elemente ja kaardi võrdlemist maastikuga. Maastikul lii-kudes saadi ka loodusõpetust, ettekujutust eri metsatüüpidest, taimedest, puudest, lilledest jne. Kogu vahetus oli suurepärane. Lastel olid head eeldused ja huvi sportimiseks, seepärast ei tun-tud ka igavust.

Kunsti- ja ajaviitespordivahetuse sisulist tööd juhtisid suurepäraseid kunstiõpetajad. Noored lastesõbralikud kasvatajad sisustasid eriti huvi-tavalt õhtuprogramme ja sportlikke üritusi.

Kunstilise tegevuse osas valmisid ehted, keraa-milised tassid, siidimaalipildid, looduslikest materjalidest seaded, kivimaalistiilis kivid, õnnitlus- ja tähtpäevakaardid jne. Veel män-giti, matkati, orienteeruti ja ujuti nii palju kui vähegi võimalik. Lastele meeldisid rahulikud täpsusmängud, sulgpall, ujumine ja päevitamine.

Õhtuti nauditi saunamõnuseid. Sellele vahetusele lisandus ka teatritegemine. Õpetaja Virgi hindas igati heaks laste agarust, kaasalöömisrõõmu, osavust ja tahet midagi vahvat välja mõelda ja teistele näidata.

Spordi- ja puhkelaager.

Lapsed mängisid mitmesuguseid pallimänge: rahvaste- ja *push*-palli, korv- ja jalgpalli ning harjutasid palli viskamist ja püüdmist. Lisaks toimusid meeleolukad seltskondlikud mängud ja võistlused, näiteks teatevõistlus, käbi- ja noolevise ning pallide täpsusvisked. Oli ka huvitavaid teemapäevi, näiteks metsapäev, mille jooksul käisime metsas matkal, valmistasime looduslikust materjalist seinakaunistusi ja nukke ning õhtul esinesid metsakollideks maskeerunud lapsed väikese kavaga.

Enim meeldisid laagrilistele asfaldijoonistamine ja ujumine: tiigis käidi kaks-kolm korda päevas.

Vihmase ilmaga joonistasid lapsed päikseid ja liblikaid, värvisid kive ning mängisid lauamänge ja kaarte.

KURGJÄRVE SPORDILAAGER

Kurgjärve Spordilaager asub Võrumaal Rõuge vallas kahe ilusa järve vahel. MTÜ Nõmme Spordiklubi on 2010. aasta 1. septembriks korraldanud Kurgjärve Spordibaasis 13 laagrivahetust.

Nii talve- ja kevadvahetused kui ka 11 suvevahetust möödusid hästi – sportlikult ja tervislikult. Laager töötas spordilaagrina, kus osalesid sportlased erinevatest klubidest. Majandusolukorra tõttu jätsid paljud sportlasgrupid oma eelnevalt broneeritud laagrivahetused ära, samuti jäid tulemata ka oma klubi lapsed, sest vanematel polnud lihtsalt võimalust osalustasu maksta.

Kõigis vahetustes töötasid laagris huvijuht, arst, ujumisinstruktor ja kvalifitseeritud kasvatajad. Huvijuhi eestvedamisel oli noorte vaba aeg

Õhtud sisustasime laste välja mõeldud etteastetega, näiteks toimus TV-sõude õhtu, kus lapsed lavastasid reklaame ja telesaateid. Mängisime lustakaid seltskonnamänge ja toimus disko. Enne magamaminekut käisid lapsed saunas ning kuulasid muinasjuttu.

Laste arvates oli laagrivahetus huvitav ja meeldejääv, kuid aeg möödus liiga kiiresti...

Kasvatajad olid tublid ja kohusetundlikud ning said oma ülesannetega hästi hakkama. Kogu laagriperioodi jooksul ei tekkinud mingeid märkimisväärseid probleeme.

Noortelaagri Relvo Sport laagrisuve võib pidada kordaläinuks. Kohtumiseni järgmisel aastal!

Kontaktandmed:

Relvo Sport Motell OÜ
Valgjärve vald
63401 Põlvamaa
Tel 797 4413; 5340 3523
relvosport@yahoo.com
Saima Värton

sisustatud. Õhtuti toimusid mälumängud, viktoriinid, isetegevus, turniirid, diskod jne.

Laagris ei juhtunud suuremaid õnnetusi ega pahandusi režiimi rikkumise pärast. Oli päikese- ja sportlik suvi.

Nõmme Spordiklubi korraldab laagreid ka kevad-, sügis- ja talvevaheajal.

Kontaktandmed:

MTÜ Nõmme Spordiklubi
Külmallika 15a
12617 Tallinn
Tel 671 8544; 505 5143
nommespordiklubi@hotmail.ee

PIIRI SPORDI- JA PUHKEKESKUS

Piiri Spordi- ja Puhkekeskus asub Valgamaal Sangaste vallas.

2010. aasta laagrisuvest võttis osa 710 last ja noort. Värselt Pelgulinna Gümnaasiumi noorte poolt disainitud eluruumides puhkasid end tegusatest päevadest välja noored sportlased, kunstnikud, lauljad ja Põhja-Tallinna päevakeskuse lapsed.

Piiri laagris viidi läbi 8 laagrivahetust, mis kõik olid erineva suunitluse ja programmiga. Meeldejäävamateks üritusteks olid WAFi laulukooli esinemine Sangaste lossis, ekskursioonid Kagu- ja Lõuna Eestis ning üritused spordivallas – Piiri suurjooks, Piiri maastikumäng jne.

Suvel said noored kasutada võrk- ja korvpalli-väljakuid ning spordisaali, et mängida laua-

tennist ja võimelda. Kääriku Spordibaasis käidi jalgpalli- ning kergejõustikuvõistlustel. Ujuda sai 1,5 km kaugusel asuvas järves.

Piiri Spordi- ja Puhkekeskuses toimuvad ka sügis-, talve- ja kevadlaagrid, millest võtab ühtekokku osa umbes 350 noort.

2010. aasta laagrisuvi oli igati tegus ja vahva. Jahedal sügisel soojendab kõigi laagriliste südameid tulesäde, mis sai kaasa võetud Piirilt 100 aastat vanade müüride vahele ehitatud imeliselt lõkkeplatsilt.

Kontaktandmed:

MTÜ Spordiklubi Nord

Tel 5621 2484

tarmo@sknord.ee

Tarmo Oras

JAANIMÄE SPORDILAAGER

Jaanimäe Spordilaager tegutseb Võrumaal Haanja vallas Jaanimäe külas Võru Spordikooli Jaanimäe Õppe- ja Spordibaasis. Õppe- ja spordibaas kuulub Võru linnale ning on Võru Spordikooli hallata. Baas on käigus aasta ringi, seega toimuvad spordilaagri vahetused seal nii talve- kui suvevaheajal. Laager kasutab ~1,5 ha õppe- ja spordibaasi territooriumist, kus paiknevad kõik vajalikud hooned ja spordirajatised.

Spordilaager on mõeldud Võru Spordikooli õpilaste suve- ja talvevaheaegade sisustamiseks, õppe ja treeningute mitmekesistamiseks. Laagri kasvatajad on Võru Spordikooli treenerid-õpetajad.

2010. aasta suvel oli 5 laagrivahetust.

Laagri põhitegevus on sportlik treening: jaanuaris suusatamine ja suvel jooks, suusaimitatsioon, matkad, orienteerumine, pallimängud, laskmine, ujumine. Laskesuusatajad treenisid laskmist Haanja Spordi- ja Puhkekeskuse lasketiirus. Rullsuusatamiseks kasutati Võru-Kubija Tervisekeskuse rollerirada, Haanja kergliiklus-

teed ning Võru– Haanja maanteed. Ujumas käidi spordibaasist 2 km kaugusel asuvas Üvvärjärve uuendatud ujumiskohas ja 4 km kaugusel olevas Kurgjärve Spordibaasi ujulas. Õpilaste abiga valmistati spordibaas ette talvisteks laagriteks, ladustati küttepuid ja puhastati suusaradasid.

Ühele päevale laagrivahetuse jooksul oli plaanitud vanemate külaskäik. Lastevanemad osalesid koos laagrilistega sportlikes mängudes ning nautisid päeva lõpus saunamõnuseid.

Tantsuõhtuid korraldasid-sisustasid lapsed ise.

Haanjamaa kauni looduse keskel asuv Jaanimäe Spordilaager on mõnus paik, kus õpilased saavad veeta meeldivalt vaba aega ja nautida tervistavat puhkust, tegeldes ka meelisspordialaga.

Kontaktandmed:

Võru Spordikool

Kreutzwaldi 16

65609 Võru

Tel 782 1225; 503 3447; faks 782 1166

spkool@voru.ee

MADSA PUHKEKÜLA

Madsa Puhkeküla asub Valgamaal looduskaunil Otepää kuppelmaastikul. Madsa Puhkekülas on 80 majutusk kohta ja neid on võimalik kasutada aasta ringi. Juba 1970. aastast peale on selle peamised asukad olnud aktiivselt sporti tegevad noored. 2010. aastast korraldab Madsal laagreid Tartu Spordiselts Kalev, kelle poolt koostatakse päevakavad ja komplekteeritakse vahetused.

Laagri üldterritoorium on 11 ha. Kompleks koosneb 10 kohaga palkmajast, neljast majutushoonest, kolmest väiksemast kämpingust (igauhes 3 kohta), sööklahoonest ja saunamajast. Noortele ööbimiseks mõeldud majad on möbleeritud ja neis on 3–6 kohta. Kasutusel on nii kesk- kui elektriküte. Laagrikorraldaja varustab külastajad tekkide, patjade ja voodipesuga. Territooriumil on võimalik ka telkida. Laagrilisi toitlustatakse eraldi asuvas sööklamajas.

Madsa noortelaagri päevakavasse kuuluvad:

Valiktegevused

ujumine
mängud (lauatennis, koroona, võrkpall jne)
maastikumängud
matkad
ekskursioon
rühmadevahelised võistlused (spordivõistlused, seinalehe tegemine jne)

Õhtused üritused

lõkkeõhtu
disco / puhkeõhtu (2 korda)
rühmadevaheline isetegevuskonkurss
kohtumised tuntud sportlastega
laagri missi ja mister valimine
viktoriin
kasvatajate ja laste vahelised sportlikud võistlused.

Laagri territooriumile on rajatud jalgpalliväljak, kaks võrkpalliväljakut ja paigaldatud korvpallikonstruktsioonid. Territooriumil asub tiik, mis on sobiv ka ujumiseks. Põhilise ujumiskohana on kasutatav 500 m kaugusel asuv Kõlli järv. Puhkeküla läheduses asub RMK poolt hooldatav ja piirkonna loodust tutvustav terviserada. Lähtuvalt noorte soovidest on võimalik sõita Pühajärvele, külastada Kääriku spordikeskust (5 km), Kuutsemäe mäesuusakeskust (6 km) või Otepää golfiväljakut (6 km).

Kontaktandmed:

Tartu SS Kalev
Turu 8
51014 Tartu
Tel 501 5825
raido@kiirtee.ee
www.tartukalev.ee

PAUNKÜLA SPORDI- JA NOORTELAAGER

Paunküla Spordi- ja Noortelaager asub 50 km kaugusel Tallinnast Kõue vallas Harjumaal. Laagri tööd korraldab MTÜ Audentse Spordiklubi. Laagris on 50 majutusk kohta ja mitmekülgsed võimalused kergejõustiku, korvpalli, võrkpalli, jalgpalli ja teiste spordialade harrastamiseks. Laagri territooriumilt voolab läbi Pirita jõgi ja lähedal asub Paunküla veehoidla, kus on võimalik ujuda. Üle Tartu maantee asu-

vad Paunküla mägede põnevad matkarajad, kus mööda laudteid ja metsaradu liikudes on võimalik nautida huvitava looduse ja kaheksa järve ilu.

2010. aastasse mahtus sportlikku tegevust nii lastele kui noortele. Suures osas viibisid laagris oma spordiklubi kasvandikud. Lisaks treeningutele korraldati laagris ka muid meeleolukaid üritusi. Õhtuti istuti lõkke ääres ja tehti päevast kokkuvõtteid, autasustati parimaid diplomite ja meenetega.

2010. aastal avati uus laste mänguväljak, renoveeriti majutusruumi esimesel korrusel, remonditi saun ja II korruse toad.

Paunküla spordi- ja noortelaagril on Haridus- ja Teadusministeeriumi tegevusluba, köök on tunnustatud Veterinaar- ja Toiduameti poolt. Laagris töötavad litsentsitud kasvatajad/treenerid ja juhatajad.

Kontaktandmed:

MTÜ Audentes Spordiklubi

Tondi 84

11316 Tallinn

Tel 699 6572; 50 41370

Peeter.tishler@audentes.ee

Info Paunküla spordi- ja noortelaagri kohta:

www.audentes.ee/spordiklubi/paunkula/

Peeter Tishler

VALGEMETSA NOORTELAAGER

Valgemetsa laagri ajalugu ulatub rohkem kui viiekümne aasta taha. Laager asub Põlvamaal Ahja jõe kaldal kauni männimetsa keskel 12-hektarilisel territooriumil. Läbi aegade on varieerunud nii laagri suunitlus, vahetuse pikkus kui ka vastuvõetavate noorte arv ja vanus. Täna sel päeval toimub igal suvel 5–6 laagrivahetust kestusega 9 päeva. Noori koguneb ühte vahetusse üle vabariigi paarisaja ringis vanusevahemikus 7–16 eluaastat. Aastate jooksul on välja kujunenud rida traditsioonilisi sportlikke ning klubilisi üritusi: nn Valgemetsa rammumehe konkurss, Metsapiiga valimine, Valgemetsa triatlon jt. Igal aastal lisandub uusi ja huvitavaid ettevõtmisi nii päevaste spordiürituste kui ka öhtuse klubilise tegevuse nimistusse. Öhtu lõpeb noorte poolt armastatud diskoga. Soovides laagri territooriumil tegutsemisele vaheldust pakkuda, võetakse igas vahetuses ette matk või ekskursioon. Viimase aasta lemmikväljasõidukohaks kujunes Eesti Maanteemuuseum, kuna seal avati 2010. aasta suvel unikaalne ning õpetlik väliala „Teeaeg”. Lisaks viiakse läbi ka külalistega teemapäevi laagri oma territooriumil. 2010. aastal käivitus projekt „Ohutusepäev”. Ühe päeva jooksul kogusid noored teadmisi ning lahendasid huvitavaid ülesandeid Päästeameti, Maanteeameti, autokooli, vetelpääste ning

Punase Risti Seltsi esindajate juhendamisel. Saadi teada, milline on ohutu ratas, kuidas end nähtavaks teha, mida silmas pidada raudteeliikluses, kuidas kustutada põlevat õli pannil, kuidas käituda vees, kuidas aidata sõpra hädas jne. Prooviti vigursõitu ning katsetati turvavöö vajalikkust pöörlevas autos; õpiti kasutama tulekustutit, kinnitama õigesti ujumisvesti jne. Kõige populaarsemaks atraktsiooniks läbi suve kujunes „Tuletõrjajate olümpia”, kus jagus vesist tegevust kahekümnesse erineva ülesandega punkti. See virgutas ja innustas samapalju kasvatajaid kui lapsi.

Kõigil järgnevatelgi suvedel soovime noortele kaasahaaravate sportlike tegevuste ning tervisliku maitstva toidulaua kõrval pakkuda teadmisi ning oskusi, mida igapäevaelus vaja läheb.

Ootame Sind Valgemetsa laagrisse, sest Valgemetsas on vahva!

Kontaktandmed:

OÜ Valgemetsa Puhkeküla

Vastse-Kuuste vald

Põlvamaa

Tel 797 0169; 514 4561

valgemetsa@hot.ee

www.valgemetsa.ee

Katrin Pree

PARIISI NOORTELAAGER

Suve esimesteks laagrilisteks olid WTF Taekwondo Eesti noortekoondise tublid sportlased. Noorim neist oli alles koolieelik. Meie jaoks on tegu püsiklientidega, kellega koostöö sujub hästi ja meeldivalt. Noortel toimub keskmiselt kolm treeningut päevas. Tore on jälgida, kuidas suuremad õpetavad ja aitavad nooremaid ning kogu laager toimib nagu üks suur ja sõbralik pere. Peatreeneri oskus olla rahulik, sõbralik, hoolitsev ning samas nõudlik, järjepidev ja kannatlik on lausa imetlusväärne. Vaba aja tegevuste hulka mahtusid veel kabe, male, piljard, lauatenis, jalgpall, matkamine, grillimine, saun, temaatilised filmiõhtud ja viie sünnipäeva tähistamine. Meie omalt poolt tutvustasime oma piirkonna vaatamisväärsusi ehk teisisõnu Neeruti maastikukaitseala ja seal leiduvaid loomi, linde ning haruldasi taimi. Lapsi arendavate tegevuste hulka tuleb lugeda ka keeleõpe. Nimelt on laager kakskeelne ja seega õpivad venekeelsed lapsed eesti keelt ja eestikeelsed lapsed vene keelt.

Edasi olid meie laagri kasutajateks suuremas mahus prantsuse keele õppelaagrid: toredad lapsed ja juhendajad, kellest osa ka päris prantsuskeelsed. Õppetöö toimus väiksemates rühmades. Tänavuseks suveks oli läbivaks teemaks valitud keskaegne loss koos seal elavate inimeste ja nende igapäevase tegevusega. Ehitati kuulsate prantsuse losside makette ja lõpuõhtul esitati prantsuskeelne näidend.

Laagris oli ka meie oma ratsaõpperühm. Kui õppetegevus tallis sooritatud, sai osaleda ülelaagrilistes ühistes sportmängudes ja võistlustel. Meie eestvedamisel ja soovitusel toimusid mõlemas vahetuses Porkuni Paemuuseumi, kiviraiduri ja Porkuni lossi külastus. Lossiõuel pidasime piknikku ja lapsed said ujuda Porkuni järves.

Järgmise vahetusena toimus meie oma õppe-laager, kus lastel oli võimalus tegeleda oma meelisalaga (inglise keel ja arvutiõpe, looduseiklus- või ratsarühm). Inglise keelt aitasid õpetada Aasia päritolu noored üliõpilased.

Seega vabal ajal praktiseerisid inglise keelt kõik lapsed. Laager oli rahvusvaheline, kuna ka osa lapsi oli pärit teistest Euroopa riikidest. Käisime Porkunis, Neeruti maastikukaitsealal ja õppisime esmaabi andmist kiirabiarsti käe all. Palju ujumist, mängu, sporti ja nalja igas päikeselises päevas muutsid selle vahetuse meeldejäävaks kõigile. Lõpuõhtu finaali oli pisaraterohke, sest keegi ei tahtnud koju minna.

Uue vahetusena saabus suur seltskond loodushuvilisi noori ja hulk Eesti parimaid selle ala asjatundjaid. Edasine oli tõenäoliselt põnevaim laager, mida ma näinud olen. Selgus, et meie laagri õuel ja vahetus lähimbruses on võimalik teha tõsist teadust ja leida ning uurida lugematul hulgal haruldusi. Siit sõnum loodussõpradele ja looduslaagrite korraldajatele: tulge, ja te ei kahetse!!! Ka laagri omanikud on huvitatud keskkonnakaitsest ja noorte looduskasvatuse ning -teadlikkuse arendamisest. Meil on veel alles palju sellist, mis mujal Euroopas juba kadunud, näiteks ürgmets ja puisniidud.

Viimases vahetuses oli tavapärasest suurem ratsaõpperühm. Kümnepäevane laager võimaldas algajatel ratsutajatel saavutada märkimisväärne teadmiste ja oskuste tase. Seda oli rõõm vanematele viimasel päeval demonstreerida. Vaatamata heitlikele ilmadele said lapsed ujuda, palli mängida, toimus hulgaliselt võistlusi ja mitu ekskursiooni: esimene taas Porkunisse, teine aga hoopis Sagadi mõisa eesti hobuse päevale. Loomulikult külastasime ka metsamuuseumi ja metsapäeva. Lõpuõhtu toimus ühel ajal 9. augusti tormiga. Oli pisut teravaid elamusi, kuid kõik, mis vaja, sai korraldatud ning lõppkokkuvõttes saab vahetust lugeda kordaläinuks.

Kontaktandmed:

Pariisi küla
45201 Lääne-Virumaa
Tel 523 9655
pariis@hot.ee
Kaidi Bork

KLOOGARANNA NOORTELAAGER

Kloogaranna Noortelaager asub Keila vallas Kloogaranna külas looduskaunis kohas männimetsa all ja liivasel mererannal.

2010. aastal korraldati 10 eri suunitlusega laagri vahetust, millest võttis osa 864 noort.

Kloogaranna Noortelaagrit kasutasid väga aktiivselt koolid, MTÜ-d ja noorteorganisatsioonid.

Laste üheks lemmikvahetuseks on kujunenud ujumislaager MULL, mis toimub juba kuuendat aastat koostöös Keila Tervisekeskuse kogenud ujumistreeneritega.

Laagri eesmärk on parandada ujumisoskust, vähendada veekartust ning tutvustada veemänge. Ujumisõpetus kestis korraga 40 minutit, pärast trenni sai liuelda keerdliumäel. Kasvatajatega koos korraldati laagris lõbusaid mängu ja koguti teadmisi, kuidas käituda veekogu ääres ning veekogul, kui sõber vajab abi. Lisaks sportmängudele said lapsed valmistada endale näomaske, klaasimaale, villapärleid, värvida ja kujundada endale loodust säästev riidest kott ja palju muud huvitavat.

Kloogaranna Noortelaagri laagri vahetustes viibis noori Lätist, Leedust, Venemaalt, Ameerikast, Rootsist ja isegi Hispaaniast.

Huvitav oli Eesti Füüsika Seltsi korraldatud laager, mis pakkus suurt huvi teadmishimuliste noortele ning oli noorte hulgas väga nõutud. Laagrisse pääsemiseks tuli teha testid ning läbida konkurss. MTÜ Nõmme Kaks Tuhat ja malelaager Vabaettur korraldasid lastelaagri vahetuse hästi läbimõeldud programmi järgi, mis oli noortele arendav ja huvitav. Tallinna Ülikooli üliõpilased andsid oma panuse vähekindlustatud perede noortele korraldatud laagri vahetuses

Kepsujalg. Õpiti tantse ja liikumisi ning vahetuse lõpus esineti õpituga.

Juba mitmendat aastat järjest korraldavad oma laagri vahetuse Kloogarannal lastekoor Meero Muusik Ingrid Kõrvitsa laululapsed ning Rahvusooper Estonia poistekoor.

Noorte seas oli soositud Rattakrati vahetus, sest lisaks rattaga liiklemisele tänaval ja maanteel õpiti ka vajalikke liikluseeskirju ning laagri vahetuse lõppedes oli võimalik sooritada eksam nii teoreetilistes teadmistes kui praktilistes oskustes, edukatele väljastas politsei rattasõidu-load.

Kõigis nendes vahetustes korraldati ka tava-päraseid laagriüritusi, nt maastikumänge, palliturniire, teatevõistlusi, viktoriine, lõkke-õhtuid koos pulgasaia ja pannkookide küpsetamisega ning loomulikult ujuti nii palju kui võimalik.

Oluline on see, et vabas õhus tegutsemine pakkus lastele tervistavat ja kosutavat suvepuhkust.

Laagrivahetuste lõppedes olid kasvatajad väsinud, kuid õnnelikud laste kallistusi ja tänusõnu vastu võttes.

2010. aastal valmis uus koolitusmaja, mis võimaldab nüüd korraldada laagri vahetusi, seminare ja koolitusi ka talvekuudel.

Kontaktandmed:

Kloogaranna Noortelaager
Keila vald,
Kloogaranna küla
Tel 654 0845; 512 9366
735 0314 (ENTK)
helga.eichen@entk.ee
www.entk.ee/kloogaranna noortelaager
Helga Eichen

KOTKA NOORTELAAGER

Kotka Noortelaager asub looduskauni Lahemaa Rahvusparki territooriumil.

2010. aasta puhkuseprogramm oli mitmekesine ja arendav.

Hooaja avas vahetus, mille põhieesmärgiks oli loogilise ja abstraktse mõtlemise arendamine.

Lastele meeldisid väga mitmesugused intellektuaalsed mängud, sudokude ja ristsõnade koostamine. Vanemad lapsed leidsid erinevaid lahendusi noorematele labürintide ehitamisel, loogilist mõtlemist nõudvate mõistatuste ja ülesannete koostamisel.

Peale selle võisteldi jalgpallis, rahvastepallis ja pesapallis.

Lapsed olid Intellektiklubi, Konstruktoribüroo Detektiivisõprade Klubi liikmed, mis võimaldas neil kasutada oma loovust.

Vahetuses, mille nimeks oli „Fantastiline seiklus”, said lapsed „segi ajada” aega ja ruumi.

Nad „viibisid” eri aegades ja eri kontinentidel: jahtisid ürgajas mammuteid, püüdsid saada tuld ning valmistasid jahipidamisvahendeid; kesk-aegses Euroopas osalesid rüütliturniiridel ning ballidel. Igaüks valmistas balli jaoks ise riided ning kaunistused. Samuti võeti Hiina tavade kohaselt vastu uut aastat. Lapsed pidasid ka reisipäevikut, kus nad koostasid nii reisimarsruute kui ka joonistasid kõike, mis neile meeldis.

Juba mitmeaastase traditsiooniga on vahetus, kus toimub kinofestival. Festivalil näidatakse laste tehtud filme, mille stsenaariumi on lapsed ise kirjutanud. Sel aastal osales 9 eri žanris filmi: muusikalid, detektiivlood, komöödiad, dokumentaalfilmid. Film „Fiesta” on üleval ka Youtube’is. Parimad filmid said auhinnad.

Vahetuses nimega „Avastuste kaleidoskoop” avastasid lapsed enda jaoks uusi tegevusi: osalesid tantsumaratonil, DJ-de konkursil, joonis-

tasid plakateid, tutvusid makrameetehnikaga. Väga hästi läks loomingufestival, kus osavõtjaid oli kolmest laagrist: Viikingist, Vihasoolt ja Kotkast. Festivali lõpus esines osavõtjate ühis-koor.

Tänu väga soojadele ilmadele said lapsed Võsu ja Loksa rannas palju supelda. Samuti lubasid meie naabrid Kotka Forellist lastel paadiga sõita.

Kosmoselaevades liikusid lapsed ühelt fantastiliselt planeedilt teisele. Planeetidel viidi läbi palju spordi-, maastiku- ja rollimänge.

Laste vokaalsed ja tantsualased võimed pandi proovile etenduses „Tuhkatriinu”. Selles muusikalis-tantsulises etenduses osalesid lapsed koos laagri personaliga. Meie pealtvaatajateks olid lapsevanemad ning lapsed Vihasoo laagrist.

Hooaeg lõppes traditsiooniliselt Lahemaa rahvusparkiga tutvumisega. Vanemad rühmad käisid matkamas Pärispeal. Lapsed ööbisid telkides, mängisid ja laulsid lõkke ümber. Nooremad käisid Nõmmeveskil kiikumas ja nägid ka selle piirkonna imeilusat loodust. Selles vahetuses mängiti palju rollimänge ning tehti sporti. Kõik tehtu jäädvustati plakatijoonistustel.

Iga vahetus valmistas vanematele ette ka kontserdi, kus iga laps sai näidata, mida ta õppinud oli.

Samuti toimusid laste ning vanemate vahelised võistlused.

Lastele laagris meeldis ja nad avaldasid soovi tulla siia järgmiselgi aastal.

Kontaktandmed:

Tallinna Skautide Rühm Tiigrid

Kärberi 27-91

13918 Tallinn

Tel 635 5553; 56 354 552

Galina_j@yahoo.com

KURRNA NOORTELAAGER

Laager asub looduskaunis kohas looduskaitsealal Kurtna järvede vahel, 30 km Kohtla-Järve linnast. 2010. aasta suvel puhkas laagris 998 noort Eesti linnadest ja maakondadest.

Laager jätkab koondprojekti „Noorte tervistav ja arendav puhkus” raames vaba aja aktiivse veetmise populariseerimist. Eesmärk on luua kõik tingimused, et pakkuda noortele mitmekülgset loomingulist ja kasulikku tegevust ning veeta sisukalt koolivaheajaga. Kurtna Noortelaagri tegevus on suunatud laste loominguliste, füüsiliste, suhtlemis- ja intellektuaalsete vajaduste rahuldamisele. See on koht, kus laps saab suhelda oma kaaslaste ja kasvajatega, viibida looduses ja värskes õhus, arendada loovust ning osaleda mitmetes huvitegevustes.

Sellel suvel ei olnud laagrivahetustel kindlaid teemasid, aga vaatamata sellele oli iga päev millelegi pühendatud. Meil olid sõbrapäev, tarkusepäev, talentide festival, seikluspäev, turistipäev, romantikapäev, ookeanipäev, spordi- ja tervisepäev, huumoripäev, indiaanlaste pidu jne.

Kõikides vahetustes korraldati spordivõistlusi, kasutati iga võimalust ujumiseks, samuti valiti Mr&Mrs Kurtna. Lapsed said osaleda loomingulistes ja intellektuaalsetes mängudes.

Programmi tulemusena muutus laste käitumine kultuursemaks ja moraalsemaks, paranes laste füüsiline seisund, tõusis enesehinnang ning arenes sotsiaalne aktiivsus.

Laagrilistega töötasid litsentsitud kasvatajad. Nende tööprintsüübid olid koostöö ja ühislooming; initsiatiivi ja eneseväljenduse heakskiitmine; rühma tegevuse organiseerimisel laste huvid ning laagri võimaluste arvestamine; lahkus, hoolivus ja mõistmine. Iga rühmajuht vastutas iga noore elu ja tervise eest. Peale kasvatajate oli tööle võetud huvijuht. Suvel oli laagris tagatud ööpäevaringne arstiabi.

Kokkuvõtteks võib öelda, et laagrisuvi meeldis lastele väga. Kõik püstitatud eesmärgid saavutati!

Kontaktandmed:

Kurtna Noortelaager
Keskallee 19
30395 Kohtla-Järve
Tel 5668 7305
kurtna.laager@kjlv.ee
www.kurtnanoortelaager.ee
Ljudmilla Šut

PÄRSELJA NOORTELAAGER

Pärslaja Noortelaager asub Pärnumaal Varbla vallas, merest 300 meetri kaugusel. Laagrist viib plaadtee läbi männituka liivaranda. Territoorium on piiratud aiaga. Elatakse ühe- ja kahekorru-selistes puitmajades. Igas majas on võimalik ka vihmase ilma korral üritusi läbi viia, sest tubade ees on suur fuajee. Laagris on saun ja duširuum. 2010. aastal toimusid laagrivahetused gruppidele. Laagris viidi läbi väga hea programmiga ELO suurlaager. Juba kolmandat aastat toimus Eesti Juudi Kogukonna laager, kus lisaks tavapärasele laagritegevusele on peaesmärgiks noortele iidsete juudi kommete õpetamine. Korraldajaks oli

Eesti Juudi Kogukond. Lisaks puhkasid laagris Käopesa asenduskodu noored. Põhiliselt toimusid spordi- ja tantsulaagrid, kes tegutsesid vastavalt oma programmidele ja treeningukavadele.

Kontaktandmed:

Saulepi sjsk
Matsi küla
88203 Pärnumaa
Tel 504 61 83
aivar@varemurru.ee
www.parlselja.ee
Aivar Koitla

UUE PEEDU NOORTELAAGER

Uue Peedu Noortelaager asub Valga maakonnas Hummuli vallas looduskauni väikelinna Tõrva lähedal. Kui kahel eelneval suvel kimbutasid lapsi tihedad vihmäsagarad, siis sellel suvel jätkus päikest küllaga ja see muutis laagripäevad veelgi säravamaks.

Juuni algusest kuni juuli keskpaigani olid laagrivahetused komplekteeritud koolide õpilasrühmadest. Koolirühmade eeliseks on see, et lapsed tunnevad juba eelnevalt üksteist ja sulanduvad kiiresti laagriellu. Mõnest koolist oli kaasas ka oma pedagoog, kes tundis ja teadis laste vajadusi, mis omakorda aitas ära hoida ebameeldivaid üllatusi või ootamatuid olukordi laste tervises ja käitumises. Koolirühmade lapsed said üksteist tundma õppida erinevas keskkonnas, samas oli ka lastevanematel kindlustunne, et nad saavad oma lapse suhteliselt samasse keskkonda, kus nad viibisid talvel koolis õppides.

Juuli keskpaigast kuni laagrisuve lõpuni olid laagris spordiklubide rühmad, kes sidusid laagrivahetused oma igapäevase sportliku tegevusega. Uue Peedu Noortelaagri iga-aastased ja pikaajalised laagrilapsed on malevlased, kelle igapäevase tegevuse hulka kuulub töö – põhili-

selt marjade (maasikad, vaarikad, mustikad) ja herneste korjamine ja heakorvastustööd. Laager on olnud läbi aastate malevanoortega rahul, sest oma hästi läbimõeldud ja ettevalmistatud üritustesse kaasavad nad ka teisi laagrilapsi, mis omakorda rikastab kõikide laste laagrisuve.

Laagri traditsioonilised ettevõtmised toimusid ka sellel aastal. Populaarsed olid erinevate teleaadete jäljendamine, viktoriinid, spordivõistlused ja pallimängud, matkad, ekskursioonid, Tõrva imeilusate linnajärvede külastus, Vanamõisa hüppetornist eri kõrgustelt allahüppamine, ööhäired, laulu- ja kunstikonkursid, tantsu ja diskoõhtud jne.

2010. aasta laagrisuve võib lugeda kordaläinuks. Kokku viibis laagris üle 800 lapse.

Laager jätkab ka järgnevatel aastatel tegutsemist uute mõtete, ideede ja arendustega.

Kontaktandmed:

Puide küla
Hummuli vald
Valga maakond
Tel 515 0058
uuepeedu@hotmail.ee
Indrek Uemaa

REMNIKU ÕPPE- JA PUHKEKESKUS

Remniku Õppe- ja Puhkekeskus asub Peipsi järve põhjakaldal Alajõe vallas Ida-Virumaal.

2010. aasta kaheksas laagrivahetuses osales 1548 last ja noort üle Eesti. Sihtrühmaks olid lapsed vanuses 7–14 eluaastat.

Kõikide vahetuste üldeesmärk oli pakkuda noortele aktiivset tegevust ning tervistavat puhkust, arendada laste loovust, iseseisvust, anda uusi teadmisi-oskusi rühma- ja ühistevõistluste kaudu. Erilist tähelepanu pöörati laste lavaliste oskuste arendamisele, esinemisjulguse ning eneseväljendusoskuse suurendamisele.

Programmide ettevalmistamisel võeti arvesse laste eripära, vanust, sotsiaalseid oskusi, võimaluse korral arvestati nende soovidega.

Laagrivahetuse kultuuriprogramm oli üles ehitatud erinevatele päevateemadele, milles oli vastavalt päevakavale rida läbivaid tegevusi.

Iga laagripäev algas ühise hommikuvõimlemisega staadionil.

Seejärel koguneti lipuväljakule, kus heisati laagrilipp ja autasustati eelmise päeva parimaid. Kõikide võistluste ja konkursside võitjaid autasustati diplomite ja meenetega.

Tubade korrastamise aeg oli enne ja pärast hommikusööki. Tubade puhtust kontrolliti iga päev ja laagri lõpuks selgusid poiste ja tüdrukute puhtaimad toad.

Foorumteatri rühmad, kus kasutatakse draama-pedagoogika elemente, töötasid igal päeval mitu

korda vastavalt laste soovile ja vajadusele. Väikestes gruppides etendati igapäevasündmusi, et arendada laste sotsiaalset suhtlemist ja parandada nende oskusi toime tulla erinevate olukorradega koolis ja kodus.

Spordivõistlused ja pallimängud toimusid laste soovidest lähtuvalt.

Väikeste rühmadena käisime jalgsimatkadel Alajõe kordonis, kus lapsed said tutvuda piirivalve tehnika ja tööga.

Vastavalt vee- ja õhutemperatuurile käidi pea iga päev Peipsi järve ääres – küll ujumas ja liivalosse ehitamas, küll jalutamas. Laagripäeva sündmused salvestati video- ja fotokaameraga. Parimad fotod prinditi fotopaberile ning neist kujundati näitus.

Valiktegevusteks oli vastavalt päeva spetsiifikale välja töötatud erinevad tegevused, näiteks muusikapäeval pillitöötoad, musitseerimine, laulmine jne.

16.–21. augustini toimunud laagrivahetuses viibisid lisaks tavapärasele personalile ka 17 tudengit Soomest Savonia ametikoolist koos 3 juhendajaga, kes omakorda rikastasid laste vaba aja veetmise võimalusi ja käelist tegevust: õpiti uusi tantse ja mängu, meisterdati ehteid, kepphobuseid, teatrinukke, maaliti ning tehti veel palju muudki.

Kolmes laagrivahetuses viidi läbi keeleõppeprogramm „Eesti keele õpe noorte suvelaagris”,

mis sai teoks tänu Kultuuriministeeriumi ja Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutuse Meie Inimesed (MISA) poolt eraldatud toetusele.

Nende laagriprogrammide eesmärk oli kujundada Eestis elavate eesti keelt mitte koduse keelena kõnelevate 7–18 aastaste noorte oskusi, teadmisi, vilumusi, väärtuseid ja hoiakuid eesti keele kasutamiseks ja eestikeelses keskkonnas toimetulemiseks.

Keeleõpe toimus mitteformaalses õppevormis, erinevate käeliste ja kehaliste tegevuste kaudu.

Remniku Õppe- ja Puhkekeskuse laagrivahetuste üheks omapäraks on see, et laagris puhkavad nii eesti kui vene keelt kõnelevad lapsed.

Laagri ametlikuks keeleks on eesti keel. Vene keelt kõnelevate laste rohkuse korral tõlgiti kogu oluline informatsioon siiski ka vene keelde.

Sel aastal olid laagris peale kasvatajate ka vabatahtlikud noored, kes sisustasid laste vaba aega ja aitasid vajadusel kasvatajaid.

Kontaktandmed:

Lastekaitse Liidu Lastelaagrite OÜ
Remniku Õppe- ja Puhkekeskus
Remniku küla
Alajõe vald
41001 Ida-Virumaa
Tel 3393 198; 5221 065
remniku@lastekaitseliit.ee
www.lastelaagrid.eu
Kaja Vahar

7.2. HUVITAVAMAD PROJEKTLAAGRID

FÄN CLABI LAAGER

SUVI

Fän Clab korraldas suvel 5 laagrivahetust, nendest üks oli integratsioonilaager.

Juunis toimus laagrivahetus Saaremaal, juulis Käsmus ning augustis Otepääl.

Saaremaa

Spordilaager: Citius. Altius. Fortius

Saaremaa laagrivahetus algas ekskursiooniga Sõrve poolsaare tippu, kus külastasime Sõrve majakat, militaarmuuseumi, loodusemuuseumi ning kivimägede randa. Vaatasime 1380 aasta vanuse viikingilaeva leidu ning seiklesime Suure Tõllu seiklusrajal.

Iga päev toimusid hoogsad treeningud. Tüdrukud said põhjalikud teadmised ning oskused erinevatest aeroobikastiilidest, ka vesiaeroobikast. Poisid mängisid kõikvõimalikke pallimänge, toimusid õhupüssist laskmise võistlused, karatetrennid ning minimaraton Tehumardi Cup 2010.

Lisaks sportlikule tegevusele meisterdati tahvlimagneteid, õpiti Jaapani stiilis köitmist, batikatehnikas värvimist, *scrapbookingu* tehnikat. Toimus moeshow teemal taaskasutus spordis ning lökkedisko koos hiphopshow'ga.

Fän-poisi ja fän-tüdruku valimisi saatsid fantastilised mängud. See jääb meelde igale fännile, kes sellest osa sai.

Ilusad ilmad, soe merevesi, sisutihe laagriprogramm, namma-namma toit, väga-väga toredad armsad naerusuised heatahtlikud, kõike teha tahtvad lapsed ning üllahedad kasvatajad – mida veel tahta. Tahaks ikka jälle ja jälle Saaremaale tagasi!

Käsmu

Looduslaager: Keskkond meie ümber

Käsmu laagris seikles ligi 100 last. Laagrivahetus oli väga lustlik, seikluslik ning palju teadmisi andev.

Uuskasutustöötoas saadi teadmisi erinevatest käsitöötehnikest:

scrapbookingu töötoas tehti imekauneid cd-plaatide hoidjaid;

papjeemašetechnika töötoas valmistati unikaalses kollaaži- ja assamblaažitehnikas põnevaid töid Anna Wildrose'i stiilis;

nõelapadjatöötoas meisterdati vahvaid uutmoodi nõelapatju. Nõelapadi on ka Euroopa kultuuri-pealinna 2011 üks projektidest, et arendada Eesti käsitööd.

Mängiti maastikumängu: Keskkond meie ümber ning Fän Clab. Teaduskohvikus saadi nii mõndagi põnevat teada loodusest ja materjalide ringlusest.

Uurimistööde infopäeval mängiti meeskonnamänge. Materjaliringluse festivalil saadi teada, mis on üldse prügi ja mida sellega teha saab. Toimus uuskasutusdisaini moeshow.

Looduse õpperajal saadi palju infot metsa, puude ja taimede kohta. Valmisid toredad plakatid. Toimus muusikal loodusematerjalidest: Laager otsib metsastaari.

Käsmu vahetuse üllatusena sai loosi tahtel igast majast üks õnnelik laagrifän sõita kaatriga.

Otepää

Militaar summer camp

Laagri alguses kohtuti taas oma Off-Road-sõprusklubiga, kellega koos saadi osa vägevast sõidust suurte monsterautodega.

Rokitöötoas valmisid cd-plaatide ümbrised, rokitopsid.

Rokipeol saadi teada, mis on uus tantsustiil rokkaeroobika. Väga põnevaks kujunes roki-teemaline mälumäng, kus kõige andekamateks rokiajaloo tundjateks osutusid Läti laagriinored.

Meil käisid traditsiooniliselt külas ka sõdurid, kes veetsid meiega terve päeva ja öö. Laagris toimus kahepäevane militaaratk Otepää kuppelmaastikul.

Matkati ka Pühajärve äärde, et värskendada keha, kuigi vee temperatuur oli 27 kraadi ja nii mõnigi laagriinor oli vees 3 tundi järjest. Seigeldi Otepää Seikluspargis. Mängiti erinevaid mängu, peeti maha suured mudamaadluse võistlused, kus puhtaks ei jäänud mitte keegi, küll aga mudaseks said absoluutselt kõik noored. Laagri lõpuõhtul oli fantastiliselt mõnus ligeneda soojaveetünnis, kus jagus lusti ja naeru kuni hommikutundideni.

Otepää

Etno kunstis ja spordis

Laagris pöörati tähelepanu võrdselt nii kunstile kui ka spordile.

Käsitöösavist valmisid mitmesugused kaunistused: võtmehoidjad, ripatsid, kõrvarõngad. Jaapani stiilis köitsime taaskasutusmaterjalidest valminud MSN-raamatuid, maalisime kuivpastellidega oma aia lilli ning loodust.

Toimus märkejooksu võistlus – 34–36 kraadise päikese käes polnud see just kerge, aga karikat soovisid ju kõik. Osaleti Pühajärve minitriatlonil, mis oli väga lõbus.

Käisime Otepää Seikluspargis turnimas ning nautisime Otepää kõrgeid õhulende. Vapramad said aimu ka katapuldi mõnudest ja kõrgustest.

Laagripulm oli lustlik ning isetehtud pulmatordid imehead.

Vahvaid mängu jagus igasse päeva ja öödessegi. Grilliõhtutel grilliti vorstikesi ja lõkkel küpsutati pannkooke, mida söödi rohke maasikatoor koosiga.

2010. aasta suvi Fän Clabi laagris oli väga soe nii ilmade kui ka tegevuste poolest. Kogu kordaläinud laagrisuve eest suur-suur aitäh meie tublidele kasvatajatele. Meil on heameel, et saime oma meeskonnaga taas rõõmustada suurt hulka Eestimaa lapsi.

Kontaktandmed:

MTÜ Fän Clab

www.seiklusmaailm.ee

info@seiklusmaailm.ee

Tel 513 7685

Krista Dreger

MTÜ SIRTSUCAMP SUVELAAGRID

2010. aasta suvel korraldas MTÜ Sirtsucamp 3 laagrivahetust, millest võttis osa 100 6–14 aastast last. Kuna üks kamp meie noori oli selleks suveks laagrieast välja kasvanud, saime juurde võtta uusi, just nooremaid lapsi. 14–16 aastased, kes olid varemgi laagris olnud, olid aga abis mudilaste vahetuses. Laagri lõppedes andsid nad oma tegemistele üpris adekvaatse hinnangu, teatades, et kuigi see nädal 6–8 aastaste lastega tegeleda oli väga raske, tahaks tuleval aastal ikkagi tagasi tulla. Meie tublidest 16–18 aastastest abikasvatajatest on aga sirgumas väga loominguulised ja töökad noored. Loodetavasti on nii mõnigi neist juba kevadel laagrikasvatajate koolitusel ja eksamitules.

Üldiselt olid meie laagrivahetused sarnased varasemate aastatega. Iga vahetuse kavva kuulus kahepäevane rattamatk.

I vahetuse lastega (6–8 aastased) matkasime ka sel aastal Pahkla karjääri ja ronisime Eestimaa kivide kuninga otsa. Seekord oli palju uusi

lapsi, kelle rattasõiduoskus ei olnud veel tase-mel. Nendega sooritasime jalgsimatka ja õhtuks sõitsime autodega teistele lastele telkimiskohta järele. Suure elamuse pakkus kalapüük ja saagi küpsetamine lõkkel.

II ja III vahetuse matkade sihtkohaks otsisime välja lähikonnas asuvad RMK laagripidsid. Kuna sellesuvine kuivus seadis piirangud ka lõkke tegemise osas, olid need õige valik. Mis matk see on, kui ise lõkkel süüa valmistada ei saa!

II vahetuse 8–12 aastastele lastele oli 30–40 km matk jõukohane. III vahetuse 10–14 aastaste noortega kordasime eelmise aasta matka Nõva kanti. Enda proovilepanek ja raskuste ületamine oli kõigile hea kogemus. Matk ei ole võistlus! Tasa ja targu edasi!

Ilus päikesepaisteline, kohati aga liiga palav suvi seadis piiranguid meie laagritegemistele. Päevased pallimängud (võrkpall, pioneerpall)

asendused hilisõhtuste jalgpallilahingutega. Hästi palju saime sel suvel ujuda. Ka matkade telkimisplatsid olid veekogude ääres.

Peale sportimise oli meil palju loometegevusi. Igas vahetuses meisterdati midagi põnev: I vahetuses tehti puust ehteid, paberlilli; II vahetuses kasutati kipsi, millest tulid oivalised näpunukud. III vahetuses tegid kõik rühmad oma lipu ning meisterdasid mererannal liivakujusid.

Lõpuõhtuks tegid laagrilised ise tordi.

Loodetavasti andsime lastele piisavalt võimalusi esinemiseks.

Õhtuti esinesid vaheldumisi lapsed ja kasvatajad. Lapsed tegid dramatiseeringu mõne tuntud muinasjutu ainetel ja mõne reklaamklipi ning tutvustasid iseend kas kogu rühmaga või üksi esinedes. Kasvatajad korraldasid meeltemängu ja viktoriini.

Esmaabikoolitus Mare Liigeri juhendamisel oli uus ja huvitav. Vahva oli vaadata, kuidas ka 6–7 aastased innukalt „haavu sidusid” ning suuremad lapsed kunstlikku hingamist tegid. III vahetuse noored said lisaks teadmisi nii seksuaalelu kui meelemürkide kohta.

Veel midagi uut sel suvel: III vahetuses korraldati laagripulm – usumatult tore üritus, mis

oli kombeõpetuse poole pealt ka kasulik. Koos ettevalmistustega kulus selleks päris mitu päeva. Kõik algas meie noorte kasvatajate initsiatiivil kosjaskäiguga. Kahjuks lükati esimesed kosjad tagasi ja laagrilaste poolt väljavalitud peigmees asus uut pruuti otsima. Kui kosjad lõpuks vastu võeti, algasid ettevalmistused pulmadeks. Kogu laagripere oli tegevusse haaratud, kõigil olid ametid. Kostüümide valmistamiseks ja pulmapeo kavade harjutamiseks kulus rohkesti aega ja energiat, aga tulemus oli seda väärt!

Laagrit jääb meenutama meie laagri T-särk. Iga laagrilaps sai lahkudes kaasa CD oma vahetuse piltidega, peale selle võistluste diplomid ja auhinnad.

Oleme kindlad, et laager kogub üha enam populaarsust just laste eneste kaudu. Nende rahulolu oma laagrisuvega, uute sõprade leidmine ning kindel plaan ja soov ka järgmisel aastal kokku saada annab kasvatajatelegi positiivseid elamusi ning jõudu uuel suvel taas laagrit teha.

Kontaktandmed:

MTÜ Sirtsucamp

Tel 522 1246

sirje@sirtsucamp.ee

www.sirtsucamp.ee

Sirje Raud

PROJEKTLAAGER NÄGEMISPUUDEGA NOORTELE – IMELISTE SUVELAAGER

Laager on välja kasvanud Tartu Emajõe Kooli suvelaagritest ning toimus sel aastal neljandat korda. Laagrite asukohad on olnud igal aastal erinevad – seekord tegutseti Saarlõu puhkekompleksis Põlvamaal.

Projektlaagris osalesid nägemispuudega (pimedad ja vaegnägijad) ning nägemis-liitpuudega (lisaks nägemispuudele esineb vaimupuue ja/või liikumispuue) noored, samuti võtsid laagrist osa mõned puueteta tavanoores, erivajadustega noorte õed-vennad ja sõbrad. Kokku osales sel suvel projektlaagris 51 noort.

Laagrilistega tegelesid eriväljaõppe saanud laagrikasvatajad ning laagrilisi abistasid vabatahtlikud saatjad. Kogu personal tegutses ühtse

meeskonnana, andes erivajadustega noortele võimaluse nautida üheskoos tegutsemist ning võtta igast päevast maksimum.

Laagripäevad olid tegasusad ning pakkusid osalejatele võimaluse sisukaks ja aktiivseks puhkuseks. Toimusid töötoad ja temaatilised üritused – meisterdati, koguti teadmisi keskkonnast, folkloorist ja politsei tegevusest, õpiti esmaabi põhitõdesid, külastati Maanteemuuseumi ja Maarja küla, käidi vaatamas teatrietendust. Samuti osalesid laagrilised jõukohaselt igapäevaelu toimingutes ning tegid vabatahtlikku tööd. Toimkondades valmisid maitsvad hommiku- ja õhtusöögid, vabatahtliku töö raames said korda laagripaik ja ümbritsev metsaalune, korjati palju marju ja seeni, valmistati

ette kaltsuvaiba materjali ning köeti sauna. Tähelepanu pöörduti ka tervislike eluviiside edendamisele. Sellele aitasid kaasa igahommikune virgutussvõimlemine ning võimalus iga päev vee-mõnusi nautida.

Olulisel kohal olid ka noorte omaalgatuslikud ühistegevused. Toimusid pikad paadisõidud, matkad ümbruskonnas, sauna- ja grilliõhtud,

käesurumisvõistlus, vaadati jalgpalli MM-i ja mängiti ka ise, sageli võeti välja pillid, musitseeriti koos ja lauldi. Iga päeva lõpus andsid noored tagasisidet päeva sündmuste kohta, analüüsisid oma tegevusi ja kirjeldasid saadud kogemusi vastavalt oma võimetele.

Laagri korraldaja Elge Leiten

MAARJA KOOLI LASTE SUVELAAGER

Tartu Maarja Kool on suvelaagreid korraldanud 15 aastat, sama kaua kui kool ise on tegutsenud. Kolmandat aastat järjest viidi suvelaager läbi koostöös Tartu Maarja Kooli (kasvatajad-õpetajad), Põlvamaa Puuetega Inimeste Koja (ruumid) ja Maarja Kooli Lastevanemate Ühendusega (asjaajamine). Laagrivahetusi oli kolm, igaüks kestis 8 päeva. Projekti vahetud teostajad olid laagrikasvatajad. Igas vahetuses oli 16 last ja 8 täiskasvanut. Lapsed on meil mõõduka-, raske- ja sügava intellektipuudega ja liitpuudega. Igas laagrivahetuses oli ka kaks last ratastoolis. Laagrikasvatajateks olid pedagoogid, eripedagoogid, sotsiaalpedagoogid ja tugisikud. Igas vahetuses olid vanemkasvataja, neli kasvatajat, öökasvataja, kokk-koristaja, arst ja praktikant. Arst kontrollis kogu laagriaja vältel laste tervislikku seisundit ja aitas vajadusel ravimeid manustada. Asjaosalised näitasid üles vaimustust ja entusiasmi lastega tehtavas töös ja olid väga rõõmsameelsed. Tööraskuste puhul püüti alati olukorrad lahendada kollegiaalselt, üksteist arvestades ja abistades. Kindla päevaplaani alusel algas iga laagrihommik ühise hommikuringiga ja lauluga. Igal õhtul tehti ühisel koosolekul kokkuvõtte päevast ja toimus arutelu eeloleva tegevuse planeerimiseks. Loomulikult sai palju nalja, mis alati mõjub teraapiliselt.

Oma kauni looduse ja künkliku maastikuga oli Põlvamaa väga sobiv jalgsimatkadeks. Matka-

mise ajal õpiti tundma loodust. Kuumad päevad kutsusid Põlva veehoidlasse ujuma.

Igas laagrivahetuses korraldati kaks bussiekskursiooni Lõuna-Eesti kaunitesse kohtadesse (Setu Rahva Muuseum, Ööbikuorg, Värskas, Pokumaa, Piusa koopad jne).

Käidi maasikaid, vaarikaid ja mustikaid korjamas ja valmistati üheskoos moosi.

Viidi läbi osavust arendavaid sportmänge (sulgpall, jalgpall, käsipall, golf, „lendavate taldrikute” lennutamine jne). Iga laagrivahetuse lõpus korraldati „spordipäev”, mis oli täidetud väga mitmekesiste võistlustega.

Võimekamad lapsed olid alati abis majapidamistööde tegemisel, seejuures õpetati neile tubade ja laagriplatsi koristamist. Harjutati ka pliiatsi ja kriitidega joonistamist ning värvidega maalimist. Korraldati lõkkeõhtuid, kus õpiti laulma ja tantsima.

Laagris läbi viidud üritused jätsid kõigile asjaosalistele (lapsed, kasvatajad, praktikandid) kustumatu mulje. Loodi uusi inimsuhteid ja sõprusidemeid.

Jaanus Rooba
Tartu Maarja Kooli
Suvelaagrite projektijuht

MTÜ NOORTE MEREKLUBI MERELAAGER

Keila vallas Laokülas korraldati 2010. aastal 6–17 aastastele 4 laagrivahetust. Lapsi oli vahetuses 36, teenindavat personali pidevalt kohal 6 inimest. Igapäevatöös olid abiks ka vabatahtlikud. Põhitegevus oli laagriliste purjetama õpetamine, kuid rohkesti oli muidki üritusi, millest võtsid osa kõik.

Merematk Väike-Pakrile. Ka sellel aastal tegime paadimatka Väike-Pakrile. Katsumus oli tõsine (umbes 2 tundi vahetustega sõudmist), kuid saarele jõudes olid lapsed niisama rõõmsad nagu Kolumbus Ameerikasse maabudes. Saarel käisime vana kiriku juures, vaatasime põhjakalda pankrannikut ning lõunatasime vanas piirivalvesadamas. Loomulikult mahtus päevakavva ujumine. Lõpuks ehitasime mälestuseks lapikutest rannakividest umbes 1,5 m kõrguse kiviposti. Kuna matk oli väsitav, tulime tagasi hanereas – kokkuseotuna Kotermanni (laagri turvakaatri) slepis.

Matkad Paldiskisse. Kõik vahetused käisid vähemalt korra laagrist 6 km kaugusel asuvas Paldiskis kommipoes. Tutvuti ka linnaga.

Ööhäired. Väga oodatud ööhäire teema oli igas vahetuses erinev. Peeti öiseid maastikumänge ning lapsi kimbutasid Paldiski nn kommionud, kes laagriliste ühisrännakuga tagasi peletati.

Disko- ja lõkkeõhtud. Neid korraldati igas vahetuses mitu. Hästi võeti vastu ka ühe nn ööhäirena korraldatud videodisko.

Neptuni pidu. See on traditsiooniline mere-laagrite ja laevareiside üritus, kus Neptun koos kuradite ja näkineidudega ristib esimest korda laagris või laeval ametis olnuid ning merd sõitnud lapsi. Kostümeeritud, põneva ja üllatusterohke stsenaariumiga peol avalduvad laste iseloom, vaprus ja arvamused tavaliselt kõige ehedamal kujul. Peo lõpus said kõik värskelt ristitud asjaomase tunnistuse, vahetuse jooksul erinevate tegevustega silma paistnud premeeriti diplomite ja auhindadega.

Paadimatk Vasalemma jões. Sellel aastal täienes laagri süstapark ning esmakordselt oli võimalik minna matkale Vasalemma jõe. Matkast võttis osa kogu laagri (pooled süstadega, ülejäänud aerupaatidega). Ületati mitmeid karestikke

ja purdeid ning nauditi jõe looduslikku omapära. Matka pikkus oli 15 km, mis oli jõukohane kõigile laagrilistele.

Tuletõrjeõppus. Laagrit külastas Paldiski tuletõrjekomando. Lapsed kuulsid tuletõrjujatel, kuidas ja millega tuld kustutada. Nad said ka ise tuld kustutada ja vahu sees möllata.

Kinoõhtud. Laagris oli võimalik 2–3 korda vahetuse jooksul suurelt ekraanilt filme vaadata.

Sõitmine mitmesuguste veesõidukitega. Kui vaikselt ilmaga purjetada ei saanud, osutusid ülimalt populaarseks tuubi-, banaani- ja veesuu-sõidud. Korraldati veel mitmesuguseid võistlusi, millele eelnes igapäevane süstemaatiline treening.

Kompleksvõistlus (lapsed olid jagatud võistkondadesse, iga ala tegi vastavalt soovile ja võimetele üks meeskonnaliige) koosnes mereterminoloogia viktoriinist (kogu võistkonnale), sõlmede võistlusest, viskeliini heitmisest, ujumisest, jooksust ja merest leitud saapa viskamisest.

Purjetamisvõistlusel selgitati igas vahetuses välja parimad kahes paadiklassis („Optimist” ja „Kadett”) minimaalselt kolme, maksimaalselt seitsme sõidu alusel. Võistlusrada koosnes tavaliselt kolmest poist ning rakendati olümpia-purjeregattide punktisüsteemi.

Sõlmede võistluses õppisid laagrilised kiiresti tegema merel kasutatavaid sõlmi ning said selgeks nende kasutusvõimalused nii merel kui ka maal. Võistlus toimus aja peale: järjest tehti 7 sõlme (õige sõlm ehk meremehesõlm, rehvisõlm, paalsteek, lipu- ehk soodisõlm, seasõrg ehk vebling – kaht moodi, kaheksasõlm) ning kõige lõpuks pandi selga laeva päästevest.

Ujumisvõistlus peeti ainult soodsa ilma ja sobiva veetemperatuuri korral.

Teatevõistlused (nt kotijooks, palliveeretamised, täpsusvisked, takistusriba jne) toimusid läbi kõigi laagripäevade ning olenevalt ilmastikuoludest nii vees kui ka maal.

Maastikumängu mängiti mereäärsele maastikule, võttes arvesse mereäärseid orientiire.

Korraldati *lauatenniseturniir*.

Sõudmisvõistlustel osales terve võistkond. Võitis tavaliselt parima rütmitunnetusega, mitte füüsiliselt tugevaim võistkond.

Prügikorjamisvõistlus oli parim võimalus laagri territoorium kiiresti kommipaberitest puhtaks saada.

Õhtupoolikuti lisandusid järgmised tegevused: pallimängud (rahvaste-, võrk- ja tänavakorvpall, laptuu, „Kartul” jt), koroon, sulgpall, maali mine-joonistamine (peaasjalikult kujutati merd ja purjekaid) ning „Alias” ja muud lauamängud.

Üldine laagrikord

Traditsioonilised päeva organiseerivad sõlm-punktid (äratus, söögikorrad, öörahu) panid paika kindla, kuid samal ajal päris palju vabadust jätva päevakava. Mõned tegevused (nt hommikune jook ja võimlemine) üritasime hoida rangelt kohustuslikud, millest pääses ainult arsti vabastuse või lausvihma korral. Muu päevakava kujundati üsna paindlikult, arvestades laste soove. Järgisime põhimõtet, et üritus peab olema piisavalt huvitav või arusaadavalt mõõda-pääsmatu, et kõik võtaksid sellest vabatahtlikult osa. Tihti aitas huvi tekitada väike võistlusmoment, teinekord oli aga vaja rõhutada just meeskonnatunnet ja mitte võrrelda noorte individuaalseid võimeid.

Laagriliste kohustused

Söögitoimkonnad. Toit toodi laagrisse toidutermostes Niitvälja Golfikeskusest. Laagriliste ülesanne oli aidata valvekaskvatatal lauda katta ja koristada, ühisruumi üldiselt korras hoida, laager kindlate kellasisignaalidega (laevakella löögid) kas söögikorraks või muul põhjusel kokku kutsuda.

Rannavalve. Valvekord kestis 2 tundi ning valves viibis aluste mereloleku ajal korraga kaks last. Valves tuli täita järgmisi ülesandeid: märkida kellaajaliselt üles kõik merele suunduvad ja merelt saabuvad alused ning nende meeskond; kirja panna merel juhtunu ja aluse seisukord saabudes; pidevalt jälgida merel oliaid; igakülgsest abistada merele minejaid ning sealt saabujaid; kontrollida päästevestide olemasolu; teavitada rannavalvekaskvatatajat kõigist reeglitest üleastumistest.

Nii toimkond kui ka rannavalve tegutsesid kindla graafiku alusel.

Et meri ja mereline tegevus olid meie laagris põhilised, pöörati erilist tähelepanu laste ja mere suhteid reguleerivatele reeglitele. Selgitame seda lähemalt.

Merekäimise kord

Merele lubati ainult soodsa ilma korral (madal laine ja nõrk tuul), päästevestidega ning merekorras alustega. Iga laagris osaleja sai endale nummerdatud päästevesti, mille eest kandis hoolt kuni vahetuse lõpuni. Aluse vaatas enne mereleminekut üle rannavalvekaskvatataja ning merelt tagasi saabumisel rannavaht. Kõik alusel leitud puudused kanti rannavalvežurnaali. Mereleminekut pidi rannavalvele teatama paadivanem ja ütleva, millise aluse ning meeskonnaga väljutakse; samuti tuli registreeruda tagasi tulles.

Merele tohtis minna ainult siis, kui kaasas oli keegi täiskasvanutest. Kõik laagri töötajad oskasid purjetada, sõuda, ujuda ja esmaabi anda ning suutsid neid oskusi ka õpetada. Enne kui uus vahetus purjekatega vee peale saadeti, tehti maismaal läbi korralik kuivtrenn, räägiti merel ette tulla võivatest raskustest ja nende ületamisest. Väiksematele lastele õpetati käitumist paadis, samuti tehti trenni nööri otsa seotud alusega vöökõrguses vees.

Kui juhtus mere- või laagrikorra rängemaid rikkumisi, järgnes karistusena merekeeld (kehtis ka ujumise kohta), mis oli kõige raskem karistus laagris. Ujumas käidi ainult kaskvatataja loal ja järelevalvel.

2010. aasta laagrisuve võime pidada kordaläinuks. Raskustest aitasid üle kaskvatatajate positiivne suhtumine ja entusiasm ning ääretult tublid ja abivalmid lapsed.

Kontaktandmed:

MTÜ Noorte Mereklubi

Tel 5628 6586

info@merelaager.ee

www.merelaager.ee

Ahto Aaslav-Kaasik

SPORDIKLUBI DUO LAAGRISUVI

Tartu spordiklubi DUO korraldas oma õpilastele suveperioodil üheksa Eesti Noorsootöö Keskuse laagrivahetust. Projektlagrite tegevused toimusid Simuna (2 laagrit) ja Kuremaa (7 laagrit) spordikompleksides. Spordilaagrid olid mõeldud Duo Spordikooli 6–18 aastaste korvpalli- ja võrkpalliõpilaste aktiivseks vaba aja sisustamiseks ning spordimeisterlikkuse taseme tõstmiseks ja uue hooaja ettevalmistamiseks. Laagrisuve alustati ja lõpetati Kuremaal ühislaagritega, ülejäänud laagrites olid spordikooli õpilased jaotatud võistlusklasside vanusegruppidesse. Vastavalt vanusegrupile varieerus laagrivahetuste pikkus kuuest kuni kaheksa päevani. Laagrite kasvatajad on Duo Spordikooli treenerid-õpetajad ning Kuremaal ka vastava kvalifikatsiooniga spordibaasi töötajad.

Laagrite põhitegevuseks oli sportlik treening, mis oli kooskõlas vanusegrupi korvpalli- ja võrkpallitreenerite poolt koostatud treeningukavadega. Olenevalt ilmast ja treeninguplaanist toimusid sportlikud tegevused kas välitingimustes (staadionil, metsas jooksuradadel või rannas) või saalis (alaspetsiifilised treeningud palliga). Vastavalt vanusegrupile ja tasemele toimus päevas 2–5 treeningut.

Nii nagu varasematel aastatel toimusid ka sel suvel spordilaagrites erinevad koolitused, mis annavad noorsportlastele teadmisi, kuidas pare-

mini toime tulla igapäevaelus ja spordis ette-tulevate ebameeldivate olukordadega. Koostöös Jõgevamaa Päästeametiga korraldati esimeses laagrivahetuses osalejatele tuleohutusalane õppus – kõigil oli võimalus proovida tulekustutiga tuld kustutada, tuletõrjeautot uudistada ning õppefilmi vaadata. Lisaks tuletasime noorsportlastele meelde ka õiget toitumist ning esmaabi. Õhtuti vaadati koos spordiga seotud videosid (nn teooriatunnid) ning korraldati viktoriine.

Sel suvel toimus esmakordselt eelmise korvpalli- ja võrkpallihooaja lõpetamine esimeses juuniku spordilaagris Kuremaal. Lõpuüritusele olid kohale kutsutud ka lapsevanemad, kellega koos viidi läbi ühiseid mänge ja võistlusi ning päev lõpetati suure grillipeoga.

Spordiklubi Duo 2010. aasta suvine laagrite periood on olnud kõikidele vanusegruppidele edukas ja arendav. Läbida on jõutud kõik planeeritud treeningettevalmistuse etapid võistlushooajaks ning üheskoos on veedetud meeldivalt vaba aega.

Helen Jõesaar
SK DUO
Korvpalli projektijuht
Tel 52 20426
helen@skduo.ee

KOKKUVÕTE

2010. aasta laagrisuve kohta võib öelda, et nii noortelaagrite korraldajad kui ka laagrites osalenud noored jäid sellega rahule. Ilusad suveilmad võimaldasid lastel olla väga palju rannas ja vees. Laagrikülastustest ja laagrite korraldajate aruannetest jäi kõlama optimism – laagrisuve peeti kordaläinuks.

Huvitavad ja mitmekesised laagriprogrammid on pannud noored valiku ette leida just oma huvi- dele vastav noortelaager või laagrivahetus.

Korraldajad tänavad Hasartmängumaksu Nõukogu ning Haridus- ja Teadusministeeriumi

toetuse eest ja Eesti Noorsootöö Keskust abi eest noorte tervistava puhkuse korraldamise koordineerimisel. Projekti loodetakse jätkata ka edaspidi.

Eriti täname noortelaagrite korraldajaid ja laagrikasvatajaid vastutusrikka ning tänuväärse töö eest laagrite organiseerimisel-korraldamisel, sest ilma teieta noortelaagreid ei oleks.

Aitäh kõigile!